

Vaccination mot covid-19

Helseplan Consulting Group AB Vaccination mot covid-19

Helseplan Consulting Group AB

Mars 2022

Pär Ahlborg
Sofie Mehlin

Helseplan Consulting Group AB

Mars 2022

Helseplan Drottninggatan 97, 1 tr 113 60 Stockholm tel 08-410 408 00 helseplan.se

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning och övergripande bedömning	3
2. Inledning.....	6
2.1. Bakgrund.....	6
2.2. Syfte	6
2.3. Revisionsfrågor	6
2.4. Avgränsning	6
2.5. Revisionskriterier	7
2.6. Metod	7
2.7. Projektorganisation	8
3. Iakttagelser, bedömningar och rekommendationer	9
3.1. Hantering av vaccination	9
3.2. Kommunikation och likvärdighet.....	22
3.3. Analys, uppföljning och beredskap.....	27
4. Bilagor.....	33
4.1. Bilaga 1 - Intervjuförteckning	33
4.2. Bilaga 2 – Dokumentgenomgång.....	34
4.3. Bilaga 3 – Utgångspunkter för granskningen.....	35
4.4. Bilaga 4 – Jämförande regional vaccinationsstatistik	38

1. Sammanfattning och övergripande bedömning

Granskningen syftar till att bedöma om Region Skånes nämnder och styrelser har säkerställt att hantering av vaccination mot covid-19 har bedrivits på ett ändamålsenligt och effektivt sätt samt om den interna kontrollen har varit tillräcklig. Granskningen har genomförts med stöd av dokumentstudier och intervjuer. Granskningen har genomförts under perioden december 2021 till mars 2022.

Helseplan bedömer att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden till största del har säkerställt att hantering av vaccination mot covid-19 har bedrivits på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Primärvårdsnämnden och sjukhusstyrelserna bedöms löpande ha fått information avseende covid-19 vaccination. Helseplan bedömer att primärvårdsnämnden och sjukhusstyrelserna inte har involverats i beslutsfattandet av vaccination mot covid-19 men dess linjeorganisation har hanterat verkställandet av covid-19 vaccination. **Helseplan bedömer att Region Skånes nämnder och styrelser delvis säkerställt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.** Det har skett genom ändamålsenlig rapportering och uppföljning. En övergripande riskanalys avseende covid-19 vaccination har dock inte genomförts.

Helseplan bedömer att Region Skånes hantering av vaccination mot covid-19 sker i enlighet med *Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner om genomförande av vaccinering mot covid-19*. Region Skånes hantering av covid-19 vaccination säkerställs i enlighet med lagstiftning, regelverk och riktlinjer. Det sker utifrån de internt framtagna checklistorna som används vid verifikationsbesök i de verksamheter som utför vaccination mot covid-19. Checklistorna hänvisar direkt till relevant lagstiftning.

Region Skåne har i arbetet med vaccination mot covid-19 arbetat utifrån existerande tjänstemannaorganisation. Regiondirektören tillsatte och uppdrog en särskild styrgrupp (styrgrupp - vaccination mot covid-19 - arbetsutskott) att genomföra och ansvara för arbetet avseende covid-19 vaccination. Arbetet leddes av en projektledare och projektledningsgrupp.

Helseplan bedömer att Roll- och ansvarsfördelning har efterlevts och att beslut har tagits av rätt instans utifrån att beslut har fattats dels av regiondirektören, hälso- och sjukvårdsdirektören samt hälso- och sjukvårdsledning dels av regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden avseende covid-19-vaccination.

Vidare bedömer Helseplan att Region Skåne har säkerställt en effektiv, likvärdig och säker vaccinationsprocess inom Region Skåne såväl i egen regi som hos de upphandlade vaccinationsföretagen. Utifrån Folkhälsomyndighetens data har Region Skåne uppnått de nationella överenskommelser som träffats mellan regeringen och SKR. Utifrån faktorer som kan ha olika orsaker skiljer dock sig täckningsgrad. Det är förväntat att vissa kommuner i en region har högre täckningsgrad och att andra har lägre vilket kan ha olika orsaker: insatsens effektivitet, inställning till vaccination i befolkningen, befolkningens sammansättning eller andra orsaker. Helseplan bedömer att utvärdering av orsaker till en spridd regional vaccinationstäckning ligger utanför föreliggande revisionskriterier. Helseplan bedömer sammantaget att Region Skåne har säkerställt effektiv, likvärdig och säker vaccinationsprocess genom att

- vaccinationsprogrammet i Region Skåne har följt upp verksamhet i egen regi samt verksamhet utförd av privata aktörer samt

- ha ska-krav vid upphandling av privata utförare av covid-19-vaccination för användning av journalsystemet PMO.

Helseplan bedömer att Region Skåne har utifrån *Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner om genomförande av vaccinering mot covid-19* genomfört kommunikationsinsatser med anledning av vaccination och att Region Skåne har anpassat dessa insatser att även exempelvis personer med funktionsnedsättningar eller som inte har svenska som modersmål kan ta till sig informationen. Region Skåne har kommunicerat information angående vaccination mot covid-19 på ett fungerande sätt. Region Skåne har genom olika uppföljningar arbetat aktivt för att nå de grupper i samhället som haft en låg vaccinationstäckning för att säkerställa att alla vaccinationsgrupper nås av informationen. Region Skåne har genom att arbeta med ett regiongemensamt administrativt system för bokning som omfattar privat utförare och egen regi säkerställt en effektiv, likvärdig och säker vaccinationsprocess.

Det har inom ramen för granskningen inte framkommit att Region Skåne har genomfört en riskanalys på aggregerad nivå av covid-19-vaccination. Riskanalyser har dock genomförts avseende specifika områden/verksamheter exempelvis på verksamhetsnivå, i samband med arbete med vaccination mot covid-19.

Helseplan bedömer att det genomförs löpande uppföljningar i Region Skåne avseende covid-19-vaccination. Uppföljningar genomförs på flera olika plan i organisationen, exempelvis via veckovis statistik, styrgrupp - vaccination mot covid-19 - arbetsutskotts uppföljning utifrån mötesanteckningar och uppföljning till Regionstyrelse och hälso- och sjukvårdsnämnd. Det bedöms finnas en struktur för beredskap inom Region Skåne och det bedöms att den beredskap som finns är ändamålsenlig utifrån covid-19-vaccination. Detta bedöms utifrån att organisationen har förändrats och förbättrats under tidens gång vilket visar på en lärande organisation, att Regionen har utifrån nya behov haft en förmåga att ställa om såsom vid revidering av kravställning vid upphandling av privata vaccinatörer samt, sjukhusens förmåga att vid förändrade behov och beslut ställa om sin verksamhet.

Helseplan rekommenderar Regionstyrelsen att

- I framtagning av framtida plan för vaccination mot samhällsfarlig smitta, säkerställa att åtgärder mot geografiska områden avseende vaccinationstäckning innefattas utifrån en likvärdig vaccinationsprocess.
- Säkerställa att lärdomar från arbetet med covid-19-vaccinationskommunikation tas in i Regionens kommunikationsplaner för framtida vaccinationsinsatser.
- Fortsätta arbetet med att genom olika verktyg och tekniker nå samtliga samhällsgrupper avseende både covid-19-vaccination och andra vaccinationer.
- Genomföra en genomlysning av Regionens struktur för krisledning utifrån fastställda riktlinjer och rutiner, däribland epidemiberedskapsplan och krisberedskaps- och kriskommunikationsplan, för att säkerställa att de riktlinjer och rutiner som är framtagna är optimala för krisledning, utifrån den erfarenhet som covid-19-pandemin och vaccination har medfört.

- Säkerställa att en riskanalys för framtida pandemivaccination genomförs i Region Skåne.
- Vid tillfälle (när covid-19-vaccination bedöms som slutförd, om ett sådant tillfälle uppstår) genomföra en utvärdering av givna kommunikationsinsatser i relation till genomförda vaccinationer mot covid-19 i syfte av lärande för kommande samhällsriktade vaccinationsbehov.

Helseplan rekommenderar Regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden att

- Ta fram tydligare riktlinjer och anvisningar angående ordförandebeslut för att minska risken för avsteg från delegationsordning vid kommande eventuella kriser och extraordinära händelser.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Vaccination mot covid-19 är ett av redskapen för att lindra följderna av pandemin och bidra till att färre människor blir allvarligt sjuka. Vaccinationerna ska registreras i det nationella vaccinationsregistret (NVR) hos Folkhälsomyndigheten. Regionerna ansvarar för att erbjuda vaccinet till befolkningen utifrån den prioriteringsordning som Folkhälsomyndigheten rekommenderar. Socialstyrelsen ansvarar för föreskrifter inom hälso- och sjukvård där regler kring vaccination ingår.

I Region Skåne pågår vaccinationen mot covid-19. Vaccinationer i Skåne utgår från Folkhälsomyndighetens nationella plan för vaccination mot covid-19. En skyndsam och effektiv storskalig vaccinering mot covid-19 är av högsta vikt för att överkomma pandemin. Det är samtidigt viktigt att insatserna utförs i enlighet med gällande regelverk och riktlinjer. Enligt Hälso- och sjukvårdslagen 5 kap §§1-2 ska hälso- och sjukvårdsverksamheten bedrivas så att kraven på en god vård uppfylls och vårdgivaren ska säkerställa att det finns personal med den kompetens och kunskap som behövs för att god vård ska kunna ges.

2.2. Syfte

Syftet med granskningen har varit att bedöma om Region Skånes nämnder och styrelser har säkerställt att hantering av vaccination mot covid-19 har bedrivits på ett ändamålsenligt och effektivt sätt samt om den interna kontrollen har varit tillräcklig.

2.3. Revisionsfrågor

Granskningen har brutits ned till följande revisionsfrågor:

1. Har Region Skånes nämnder och styrelser säkerställt att hantering av vaccination mot covid-19 sker i enlighet med gällande lagstiftning, regelverk och riktlinjer och att dessa efterlevs?
2. Efterlevs roll- och ansvarsfördelningen och tas beslut av rätt instans?
3. Kommuneras information angående vaccination mot covid-19 på ett fungerande sätt och når alla vaccinationsgrupper av informationen?
4. Finns en ändamålsenlig beredskap och förmåga att snabbt ställa om verksamheten vid nya behov och beslut?
5. Genomförs löpande riskanalyser och uppföljningar?
6. Säkerställs en effektiv, likvärdig och säker vaccinationsprocess inom Region Skåne såväl i egen regi som hos de upphandlade vaccinationsföretagen?

2.4. Avgränsning

Granskningen har avgränsats till att omfatta Regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, Primärvårdsnämnden och samtliga sjukhusstyrelser inom Region Skåne. Granskningsperioden har avgränsats till januari 2020 till januari 2022.

2.5. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för granskningens analyser, slutsatser och bedömningar. Dessa har varit:

- Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) 3 kap § 1, 5 kap §§ 1-2
- Kommunallagen (2017:725) 6 kap § 6
- Smittskyddslagen (2004:168)
- Reglemente för styrelse och nämnder i Region Skåne – RF 2020-11-02--03 § 74
- Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner om genomförande av vaccinering mot covid-19 – skrivelse 2020-12-08
- Epidemiberedskapsplan för Region Skåne inklusive beredskap vid pandemisk influensa - beslutad av regionstyrelsen 2019-12-18
- Krisberedskaps- och kriskommunikationsplan Region Skåne
- Rekommendationer om prioritetsordning för vaccination mot covid-19 – Folkhälsomyndigheten – skrivelse 2020-12-23
- Uppdrag covid-19 vaccination i Region Skåne – skrivelse 2020-12-03
- Prioritering av vårdpersonal inom akutsjukvård för covid-vaccin – skrivelse 2021-01-04
- Upphandling av sjukvårdstjänst vaccinationer mot covid-19 – skrivelse 2020-12-28

2.6. Metod

Helseplan har genomfört granskningsarbetet med stöd av dokumentgranskning och intervjuer.

2.6.1. Dokumentstudier

Revisionen har inbegripit att granska dels relevanta styrande, dels relevanta redovisande dokument samt övriga dokument som varit aktuella för granskningen såsom reglemente, delegationsordning, riktlinjer, beslutsunderlag, mötesprotokoll och avtal. Dokumentgranskningen har inkluderat en bedömning av följsamheten till regionala och lokala beslutsordningar och styrdokument, utvärdering av pågående arbete samt hur granskade nämnder har säkerställt en effektiv, likvärdig och säker vaccinationsprocess såväl i egen regi som hos de upphandlade vaccinationsföretagen.

För dokumentlista över dokument som ingått i dokumentstudier, se *bilaga 2*.

2.6.2. Intervjuer

För att få en god uppfattning och ett tillräckligt underlag har Helseplan intervjuat ett urval av personer som varit relevanta utifrån granskningens syfte. Intervjumetoden har varit semistrukturerade djupintervjuer.

Helseplan har sett det som centralt att intervjua företrädare för regionstyrelsen för att få inblick i deras samordnande roll men även deras uppsikt över övriga nämnders verksamhet kring styrning, uppföljning och tillgänglighet inom hälso- och sjukvården. Vidare har företrädare för hälso- och sjukvårdsnämnden, primärvårdsnämnden och granskade sjukhusstyrelser intervjuats.

Sammanlagt har 22 intervjuer genomförts. För fullständig lista över intervjuade funktioner, se *bilaga 1*.

2.7. Projektorganisation

Projektledare från revisionskontoret i Region Skåne var Helena Olsson, certifierad kommunal revisor. Kontaktperson från revisorskollegiet var Eskil Engström. Projektet har genomförts med projektledare Pär Ahlborg och seniorkonsulterna Sofie Mehlin och Ulrike Deppert från Helseplan. Rapporten har kvalitetsgranskats av expert Elda Sparrelid. Samtliga intervjuade parter har tillfrågats avseende sakgranskning av iakttagelser i rapport. Sakgranskning har utförts av 27 personer. Granskningen har genomförts under perioden december 2021 till mars 2022.

3. Iakttagelser, bedömningar och rekommendationer

3.1. Hantering av vaccination

Detta avsnitt besvarar revisionsfrågorna *"Har Region Skånes nämnder och styrelser säkerställt att hantering av vaccination mot covid-19 sker i enlighet med gällande lagstiftning, regelverk och riktlinjer och att dessa efterlevs?"*, *"Efterlevs roll- och ansvarsfördelningen och tas beslut av rätt instans?"* samt *"Säkerställs en effektiv, likvärdig och säker vaccinationsprocess inom Region Skåne såväl i egen regi som hos de upphandlade vaccinationsföretagen?"*.

3.1.1. Gällande lagstiftning, regelverk och riktlinjer

Lagstiftning

Regeringen presenterade den 2020-05-20 en samlad vaccinstrategi bestående av tre delar; regeringens fortsatta arbete internationellt, en nationell vaccinsamordnare samt ett uppdrag till Folkhälsomyndigheten att ta fram en nationell vaccinationsplan (S2020/04550/FS). Regeringen beslutade den 2020-06-22 (S2020/05504/FS) att Sverige deltar i EU-gemensamma upphandlingar för att säkra tillgången till vaccin mot covid-19. Överenskommelse fattades 2020-12-18 mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner om genomförande av vaccinering mot covid-19¹.

Att genomföra vaccinationer mot covid-19 kommer emellertid att innebära extra utmaningar. Om flera vacciner blir godkända samtidigt innebär det ett inflöde av vacciner från olika producenter vilket kräver extra samordning mellan Folkhälsomyndigheten och regionerna avseende logistik och prioriteringar. Det kommer också att ställa stora krav på regionerna avseende beredskap för hantering av vaccinerna och själva vaccineringen.²

2021-02-04 publicerade Folkhälsomyndigheten *Nationell plan för vaccination mot covid-19*, vilket inkluderar rekommendation för en prioriteringsordning för vaccinationen, som i sig är beroende av tillgången till godkänt vaccin. Syftet med att prioritera vissa grupper är att först ge ett skydd till dem som har störst risk att bli allvarligt sjuka eller dö i covid-19. Risken för att drabbas av svår sjukdom och död i covid-19 har visats sig påverkas av ålder och socioekonomiska faktorer. Därför är dessa aspekter utgångspunkter för vaccination i samtliga faser.

- Fas 2 utökas till att inkludera personer 65 år och äldre samt personer som är 18 – 64 år med dialysbehandling och personer som genomgått benmärgrsplantation eller annan organtransplantation. Även deras hushållskontakter prioriteras.
- I fas 3 rekommenderas vaccination mot covid-19 till alla i åldern 60–64 år och till dem som är 18–59 år och har en eller flera bakomliggande sjukdomar eller tillstånd som kan innebära en ökad risk för allvarlig sjukdom. Här ingår även personer 18–59 år som av

¹ Överenskommelse om genomförande av vaccinering mot covid-19, 2021 Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner. *Regeringskansliet, socialdepartementet*. S2020/09215

² Överenskommelse om genomförande av vaccinering mot covid-19, 2021 Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner. *Regeringskansliet, socialdepartementet*. S2020/09215

olika anledningar har svårt att skydda sig mot smitta, till exempel personer med en demenssjukdom och kognitiv eller psykisk funktionsnedsättning och personer som lever i socialt utsatta situationer.

- I den fjärde och sista fasen inkluderas personer 18 år och äldre och som inte prioriterats i tidigare faser.³

Överenskommelsen fastställer att utifrån Folkhälsomyndighetens nationella pandemiplan, som innehåller rekommendationer och vägledningar för regionernas hantering av de frågor som aktualiseras vid en pandemi, bör regionerna utarbeta regionala pandemiplaner.

Lokala riktlinjer och rutiner

Region Skånes *Epidemiberedskapsplan*⁴ beslutades av regionstyrelsen 2019-12-18 och är ett styrande dokument som ska utgöra ett ramverk för hantering av smittsamma sjukdomar⁵. *Krisberedskaps- och kriskommunikationsplan*⁶ finns framtagen för 2019 - 2022 med syftet att klargöra roller, ansvar och uppgifter före, under och efter en samhällsstörning och utgör planen för krisberedskap i Region Skåne.

Enligt *Delegationsordning för regionstyrelsen* ges delegation till regionstyrelsens ordförande avseende "beslut på styrelsens vägnar i ärenden som är så brådskande att styrelsens avgörande inte hinner avvaktas".

Regionstyrelsens reglemente⁷ fastställer att "styrelsen har ett samlat ansvar för ledningen av hälso- och sjukvården, inklusive tandvård, i Region Skåne. Styrelsen ska därför noggrant följa utvecklingen inom Region Skånes egen hälso- och sjukvård."

3.1.2. Nationell roll- och ansvarsfördelning

Ansvarsfördelning nationellt fastställs i Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner om genomförande av vaccinering mot covid-19⁸ och regionerna åtar sig bland annat att:

- förbereda för att vaccineringen omedelbart ska kunna starta när godkänt vaccin levererats till regionen
- skyndsamt genomföra vaccination mot covid-19
- följa Folkhälsomyndighetens rekommendationer kring prioritering av grupper som ska erbjudas vaccination, vidta åtgärder för att säkerställa att underkontrakterade aktörer som genomför vaccination mot covid-19 på uppdrag av regionerna följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer

³ Nationell plan för vaccination mot covid-19. *Folkhälsomyndigheten*. Sid. 5 2021-02-04

⁴ Epidemiberedskapsplan för Region Skåne Inklusive Beredskap vid pandemisk influensa. *Region Skåne*. 2019-12-18. Diarienummer 1900590

⁵ Epidemiberedskapsplan. *Region Skåne*. 2019-12-18 Sid. 2

⁶ Krisberedskaps- och kriskommunikationsplan för Region Skåne 2019–2022. *Region Skåne*. 2019-10-22. Diarienummer 1900012

⁷ Reglemente för styrelse och nämnder i Region Skåne. Fastställt av Regionfullmäktige 2021-02-16, §18

⁸ Överenskommelse om genomförande av vaccinering mot covid-19, 2021 Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner. *Regeringskansliet, socialdepartementet*. S2020/09215 Sid. 7

- vidta åtgärder för att säkerställa att vaccinationen kan genomföras på ett smittsäkert sätt
- vidta särskilda åtgärder så att vaccination av de allra sköraste personerna kan ske på ett sätt som är anpassat till dessa gruppers förutsättningar och behov
- förbereda och genomföra kommunikationsinsatser med anledning av vaccinationen och anpassa dessa insatser
- vidta åtgärder i syfte att åstadkomma en så hög vaccinationstäckning som möjligt
- vidta särskilda insatser för att nå ut med erbjudande om vaccination till grupper som i andra sammanhang har en lägre vaccinationstäckning

3.1.3. Region Skånes hantering av covid-19-vaccination

Som fastställs i *Krisberedskaps- och kriskommunikationsplanen* är regionstyrelsens arbetsutskott krisledningsnämnd och inom ramen för hantering av covid-19 aktiverades aldrig krisledningsnämnden för Regionen. Krisledningsstaben som aktiverades under covid-19 pandemin, och regionalmedicinsk krisledning har inte varit involverade i arbetet med vaccination mot covid-19.

Tjänstemannaorganisationen

Regiondirektören beslutar 2020-03-25 om eskaleringsplan för regionstyrelsen för covid-19-pandemin⁹. 2020-04-21 beslutar regiondirektören inom ramen för ett sammanträde i Regionens hälso- och sjukvårdsledning (RHL) att normaliseringsgrupp tillsätts för planering av återgång till normal vård. Regiondirektören beslutar 2020-07-06 om förtydligande angående utökat uppdrag till katastrofmedicinskt råd (KSM) i Region Skånes arbete mot covid-1, samt förlänger uppdraget till KSM den 2020-08-13. 2020-12-18 beslutar regiondirektören om beredskapsläge på regional nivå.¹⁰

Hälso- och sjukvårdsledningen beslutade vid sammanträde 2020-11-30¹¹ att styrgrupp för det fortsatta arbetet har bildats bestående av ledamöter RHL, IT/MT-direktör, servicedirektör, regional utvecklingsdirektör och fastighetsdirektör. Vidare framgår av mötesanteckningar från sammanträde 2020-11-30 att operativ genomförandegrupp kommer att bildas med mandat från styrgruppen att ansvara för genomförande av vaccinationsplanen för covid-19.

Regiondirektören beslutar 2020-12-03¹² att sätta samman en styrgrupp med uppdraget att "det ska finnas en väl fungerande (effektiv, säker och robust) vaccinationsverksamhet mot covid-19 i Region Skåne". Styrgruppen benämns som styrgrupp - vaccination mot covid-19 - arbetsutskott och består av regiondirektören som ordförande, hälso- och sjukvårdsdirektören, direktör för medicinsk service, ekonomidirektör och kommunikationsdirektör. Arbetet för att planera och genomföra vaccination skulle utföras operativt av en projektledare på heltid, minst under våren 2021 enligt uppdragsbeslutet. Ansvarig för vaccinationsprogrammet uppdrogs som uppdragets

⁹ Covid-19 Stab NO. Anteckningar om åtgärder del 1. 2020-03-03

¹⁰ Covid-19 Stab NO. Anteckningar om åtgärder del 10. 2021-11-17

¹¹ Mötesanteckningar från Regional Hälso- och sjukvårdsledning. *Region Skåne*. 2020-11-30

¹² Uppdrag Covid-19 vaccination i Region Skåne. *Region Skåne*. 2020-12-03

projektledare att planera och genomföra vaccination mot covid-19 för prioriterade grupper enligt Folkhälsomyndighetens definition. Uppdragets projektledare ansvarade bland annat för att förbereda processen inför ankomst av covid-19-vaccin, säkerställa dokumentation och tidplaner för planering och genomförande, ta fram informationsunderlag samt leda genomförandegruppen. Uppdraget bestod av fyra komponenter:

- God tillgänglighet
 - Målet är att utnyttja de vaccindoser som finns tillgängliga på ett optimalt sätt. Effektiv vaccineringsprocess.
 - Två-dosschema¹³ måste kunna säkerställas för de olika vaccinerna inom angivna tidsramar.
- God förståelse
 - Målet är att säkerställa att såväl invånare som medarbetare, andra vårdgivare och aktörer ska nås av relevant och sammanhållen kommunikation.
- Effektiv logistik
 - Målet är att vaccin och annat material kan beställas och distribueras enligt överenskomna kvalitetskriterier.
- God styrbarhet och spårbarhet
 - Målet är att kontinuerligt få en bild av hur vaccineringen fortgår samt registrera givna vaccinationer enligt gällande lagkrav.
 - Styrbarhet och spårbarhet är förutsättning för att säkra två-dosförfarandet med flera parallella vaccin från olika leverantörer.

Styrgrupp - vaccination mot covid-19 - arbetsutskott fastställer vid sammanträde 2021-02-02¹⁴ deltagare i projektledningsgruppen (läkemedelschef, biträdande smittskyddsläkare, överläkare mikrobiologi samt kommunikationsansvarig för vaccinfrågor). Vidare fastställs att projektledaren leder både projektledningsgruppen och genomförandegruppen och att operativ styrgrupp avvecklas och projektledningen rapporterar direkt till RHL.

2021-01-04 fattade hälso- och sjukvårdsdirektören beslut¹⁵ om att prioritera vårdpersonal inom akutsjukvård för covid-19-vaccin i enlighet med chefläkargruppens rekommendation, (vilket specifikt avser ett svarande från chefläkargruppen på en förfrågan från projektledningen om synpunkter på en eventuell prioriteringsordning inom gruppen sjukvårdspersonal¹⁶) för vaccinering av medarbetare parallellt med fas 1 då vaccintillgången ökar. Folkhälsomyndighetens *Plan för vaccination mot covid-19* (2020-12-04) rekommenderar att utöver personer som bor på särskilda boenden för äldre eller har hemtjänst (prioritet 1) och nära hushållskontakter till personer som har hemtjänst (prioritet 3), rekommenderas personal (prioritet 2) inom äldreomsorg, hälso- och sjukvård och övrig omsorgspersonal som arbetar nära

¹³ Fastställd tidsram mellan doser av covid-19 vaccination.

¹⁴ Mötesanteckningar Styrgrupp - vaccination mot covid-19 - arbetsutskott. 2021-02-02

¹⁵ Dnr: 2021-0000001

¹⁶ Chefläkargruppen svarade på en förfrågan från projektledningen om synpunkter kring en eventuell prioriteringsordning inom gruppen sjukvårdspersonal. Chefläkargruppen har inte gett synpunkter kring eventuell prioritering avseende vaccination av sjukvårdspersonal och andra befolkningsgrupper.

personer enligt specifikation vaccineras först¹⁷. Folkhälsomyndighetens plan för vaccination mot covid-19 (2020-12-29) fastställer att fas 2 av vaccination innefattar personal inom vård och omsorg (inklusive LSS) som arbetar nära patienter och omsorgstagare¹⁸.

Vid intervjuer framkommer att det delvis har upplevts att politiken, regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden, har i för liten utsträckning involverats i de beslut som har fattats avseende covid-19-vaccination. Det upplevs att en för stor andel beslut har fattats av ordförande och därmed inte genomgått tillräcklig politisk beredning.

Regionstyrelsen

Som går att utläsa ur regionstyrelsens protokoll från sammanträde 2020-02-06 §2 informerades styrelsen av regiondirektören avseende coronaviruset och att regional stab har inrättats för att samordna arbetet med alla frågor som rör coronaviruset, med särskilt fokus på intern och extern kommunikation. Vid nästkommande sammanträde 2020-03-19 informerades styrelsen av både regiondirektör samt stabschef RMKL. Särskild krisledning är Region Skånes ledningsläge från och med 2020-03-10¹⁹.

Regionstyrelsen har kontinuerligt erhållit information av regiondirektören med flertalet föredragningar²⁰. 2020-12-10 informerades²¹ regionstyrelsen av regiondirektören avseende vaccinationsfrågan för covid-19. Regionstyrelsen beslutar 2021-02-04²² att föreslå för Regionfullmäktige att vaccination mot covid-19 ska vara avgiftsfritt för invånarna i regionen för de målgrupper som FHM rekommenderar under pågående pandemivaccinationsinsats 2021. 2021-10-21 beslutade²³ regionstyrelsen att även under 2022 erbjuda kostnadsfri vaccination mot covid-19 enligt tidigare beslut i Regionfullmäktige 2021-02-16 §16.

Regionstyrelsens ordförande har tagit flertalet ordförandebeslut avseende vaccination mot covid-19, däribland men inte begränsat till

- Kostnadsfri vaccination för covid-19²⁴
- Upphandling av sjukvårdstjänst vaccinationer mot covid-19²⁵: Upphandling av privata leverantörer för att sköta fas 4 av vaccinationen. Stickersättningen fastställs i avtalen till 150 kronor.
- Temporär ersättning vid vaccinering covid-19²⁶: Fastställer stickersättningen för vårdcentralerna till 150 kronor.

¹⁷ Plan för vaccination. *Folkhälsomyndigheten*. Sid. 5

¹⁸ Plan för vaccination. *Folkhälsomyndigheten*. Sid. 5

¹⁹ Covid-19 Stab NO. Anteckningar om åtgärder del 1. 2020-03-03

²⁰ 2021-01-13, 2021-01-26, 2021-03-16, 2021-04-20, 2021-05-25, 2021-08-31, 2021-10-12, 2021-11-10 och 2021-11-30.

²¹ Protokoll 2020-12-10 Regionstyrelsen § 231

²² Protokoll 2021-02-04 Regionstyrelsens § 16

²³ Protokoll 2021-10-21 Regionstyrelsens § 190

²⁴ Ordförandebeslut 2020-12-07. Bekräftades i Regionstyrelsen 2021-02-04 och Regionfullmäktige 2021-02-16.

²⁵ Ordförandebeslut 2020-12-28

²⁶ Ordförandebeslut 2020-12-28

- Vaccination av personer i akut hemlöshet²⁷: Överenskommelse med Skåne Stadsmission om vaccination av hemlösa. Stickersättningen sätts till 150 kronor.
- Temporärt uppdrag samordning vaccinationer mot covid-19 till förvaltning Primärvården Skåne²⁸: Primärvården Skåne får i uppdrag att i respektive geografiskt kluster samordna offentliga och privata vårdcentraler avseende vaccinering mot covid-19.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämnden informerades 2020-03-04²⁹ av hälso- och sjukvårdsdirektören avseende coronaviruset. 2020-10-01 uppdras³⁰ hälso- och sjukvårdsdirektören av hälso- och sjukvårdsnämnden att säkerställa att planeringen för vaccination mot covid-19 i regionen. Åtterrapportering ska göras till nämnden vid sammanträden i november 2020 samt februari och april 2021. Enligt uppgift ges verksamhetsinformation från hälso- och sjukvårdsdirektören och biträdande smittskyddsläkare avseende plan för covid-19-vaccination vid varje nämndssammanträde.

2020-12-28 beslutade³¹ hälso- och sjukvårdsnämnden med stöd i hälso- och sjukvårdsnämndens beslut 2019-10-19 § 125, att

1. Region Skåne upphandlar sjukvårdstjänst vaccinationer mot covid-19 för vaccinering främst av allmänheten i enlighet med nationell vaccinationsplan och Folkhalsomyndighetens prioriteringsgrupper.
2. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att verkställa upphandling och teckna avtal.

Målet var att 70 procent av alla invånare 18-69 år skulle vara vaccinerade vid halvårsskiftet 2021. Viktiga frågor under arbetets gång var bland annat tidplan, ersättningsfrågor, god geografisk spridning, vaccintyper, förpackningar samt lämplig plattform för bokning, registrering och rapportering. Beslut om upphandlingsunderlaget fattades mellan jul och nyår 2020. 2021-02-09 gjordes tilldelning och Region Skåne tecknade därefter avtal med 16 leverantörer.³²

2021-02-11 beslutar ordförande i hälso- och sjukvårdsnämnden på delegation av nämnden tre beslut avseende covid-19 vaccination:

- 3.2 Kostnadsfri vaccination covid-19 Ärendenummer: 2020-POL000561
- 3.5. Temporär ersättning vid vaccinering covid-19 Ärendenummer: 2020-POL000563
- 3.6. Upphandling av sjukvårdstjänst vaccinationer mot covid-19 Ärendenummer: 2020-POL000598

²⁷ Ordförandebeslut 2021-04-26

²⁸ Ordförandebeslut 2021-09-21

²⁹ Protokoll 2021-03-04 Hälso- och sjukvårdsnämnden § 25

³⁰ Protokoll 2021-10-01 Hälso- och sjukvårdsnämnden § 128

³¹ Protokoll 2020-12-28 Hälso- och sjukvårdsnämnden Dnr: 2020-POL000598. Upphandling av sjukvårdstjänst vaccinationer mot covid-19 – skrivelse 2020-12-28

³² Delårsrapport 2021. *Region Skåne*. Sid. 16

2021-05-06 fattas vidare två beslut av ordförande avseende vaccination av personer i hemlöshet³³. I juni 2021 fattas beslut om temporär ersättning vid vaccinering covid-19³⁴.

2021-08-25 fastställer³⁵ hälso- och sjukvårdsnämnden separat temporär ersättning per given dos vaccin mot covid-19 för leverantörer med avtal i enlighet med Lag (2008:962) om valfrihetssystem. Hälso- och sjukvårdsnämnden fastställer vidare separat temporär ersättning om per given dos vaccin mot covid-19 för leverantörer med avtal i enlighet med Lag (2016:1145) om offentlig upphandling, vilka upphandlats särskilt för vaccinering i fas 4, från 2021-08-30 till 2021-10-31. Ordförande hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar 2021-09-30 om temporärt uppdrag avseende samordning vaccination mot covid-19 till förvaltning Primärvården Skåne³⁶.

2021-11-19 beslutar³⁷ hälso- och sjukvårdsnämnden att Region Skåne upphandlar sjukvårdstjänst vaccinationer mot covid-19 för vaccinering med påfyllnadsdos i åldern 16-64 år samt som komplement för första, andra eller tredje dosen i andra grupper som ännu inte på annat sätt fått vaccin enligt Folkhälsomyndighetens rekommendation.

Region Skåne skrev, enligt *Veckobrev 2 2022*, avtal med Macc People, Vaccina och Vaccinova som kommer att öppna vaccinationsmottagningar på sammanlagt 12 platser - i Malmö, Lund, Ärlöv, Löddeköpinge, Kävlinge, Ängelholm, Helsingborg, Hässleholm, Kristianstad, Simrishamn, Ystad och Trelleborg. Vid tillfället för granskningen finns tre avtal tecknade. De tre vid namn nämnda aktörerna som avtal är slutna med har inte kunnat granskas vid tillfället för granskningen, då de inte haft möjlighet att komma igång med sin verksamhet på basis av kort tidsspann. Det framkommer att nuvarande slutna avtal innefattar krav om att aktören exempelvis måste använda Profdoc Medical Office (PMO) som journalsystem (för mer information se *avsnitt 3.1.5*).

3.1.4. Nationella vaccinationsmål³⁸

Målet för vaccinationsarbetet i Sverige mot covid-19 är och har varit att förhindra allvarlig sjukdom och död samt att minska risken för smittspridning. Det är fortsatt parternas gemensamma inriktning att uppnå en så hög och jämnt fördelad täckningsgrad i befolkningen som möjligt. Arbetet med att nå ut med erbjudande om vaccination till personer som ännu inte vaccinerat sig i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer är därmed av fortsatt största vikt. Erfarenheterna från 2021 visar att det är möjligt att nå fram till personer som inte omgående hörsammat erbjudandet om vaccination. Det är parternas gemensamma målsättning

³³ 3.2. Vaccination av personer i akut hemlöshet 2021-04-14 Ärendenummer: 2020-POL000598

3.3. Vaccination av personer i akut hemlöshet 2021-04-26 Ärendenummer: 2020-POL000598

³⁴ 3.2. Temporär ersättning vid vaccinering covid-19 Ärendenummer: 2020-POL000563, daterad 2021-05-12

3.3. Temporär ersättning vid vaccinering covid-19 Ärendenummer: 2020-POL000563, daterad 2021-06-03

³⁵ Protokoll hälso- och sjukvårdsnämnden 2021-08-25 § 94

³⁶ 3.2. Temporärt uppdrag samordning vaccinationer mot covid-19 till förvaltning Primärvården Skåne Ärendenummer: 2021-POL000388

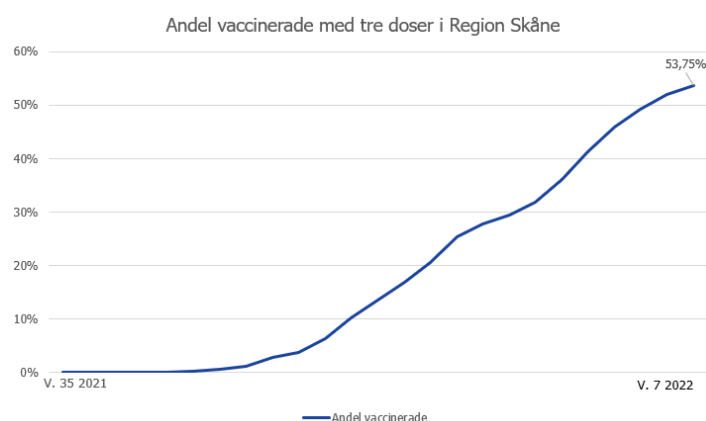
³⁷ Protokoll hälso- och sjukvårdsnämnden 2021-11-19 § 129

³⁸ Överenskommelse om genomförande av vaccinering mot covid-19, 2021 Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner. *Regeringskansliet, socialdepartementet*. S2020/09215

att utifrån tidigare erfarenheter och nya lärdomar, fortsatt arbeta mot en så hög och jämnt fördelad vaccinationstäckning som möjligt i befolkningen.

I Region Skåne har 1 199 677 individer vaccinerats med en dos, 1 003 468 med två doser och 976 339 med tre doser. Det innebär att 83,64 procent av invånarna har en dos, 81,34 procent två doser. Andel av befolkningen som är vaccinerade med tre doser till 53,75 procent enligt Folkhälsomyndighetens data³⁹, se *graf 1*. Andel av Sveriges befolkning som vaccinerats med en tredje dos uppgår till 58,6 procent.^{40 41}

Graf 1: Andel vaccinerade med tre doser i Region Skånes befolkning.^{42, 43}

Vidare kan ses i Folkhälsomyndighetens data variation per kommun avseende andel vaccinerade med två doser. Lägst andel befolkning vaccinerade med två dosor bland länets kommuner är Bjuv kommun, med 74,15 procent. Lomma kommun har en vaccinationsgrad om 91,96 procent. En variation kan med andra ord ses mellan länets kommuner om 17,8 procentenheter, se *graf 2*.

³⁹ Statistik för vaccination mot covid-19. *Folkhälsomyndigheten*. Hämtad 2022-02-24 från <https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/statistikdatabaser-och-visualisering/vaccinationsstatistik/statistik-for-vaccination-mot-covid-19/>

Källa: Nationella vaccinationsregistret (NVR)

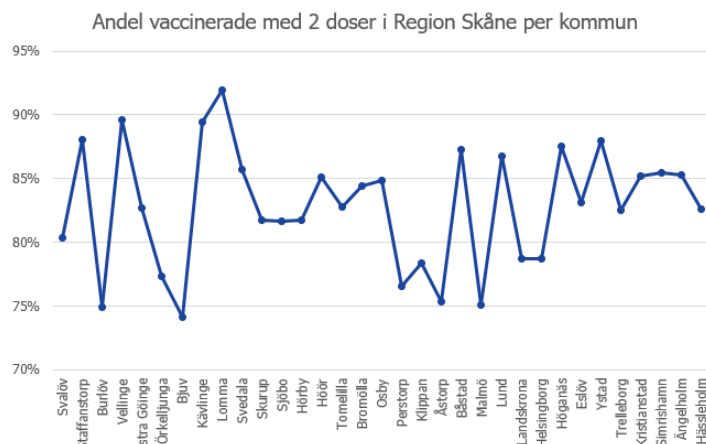
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/vaccinationer/nationella-vaccinationsregistret/>

⁴⁰ Dos 3 är rekommenderad för personer över 18 år.

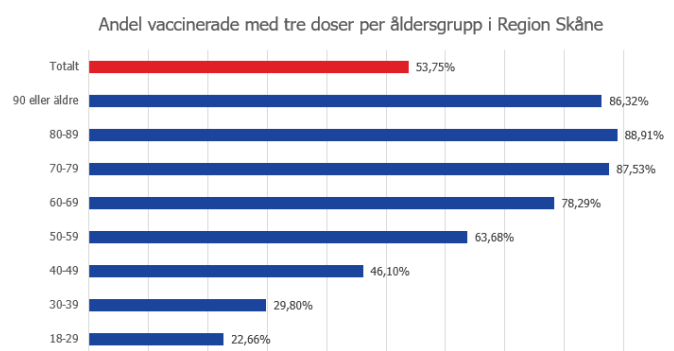
⁴¹ 2022-02-24

⁴² Vaccinerade med 3 doser per vecka (kumulativt) utifrån den vaccinerades folkbokföringsadress. Antal och andel av befolkningen i länet födda 2003 eller tidigare. För att räknas som vaccinerad med en tredje dos ska den tredje dosen vara registrerad efter 2021-09-01 och det ska vara minst 8 veckor sedan man fick dos 2. 8 veckors dosintervall gäller enbart för de som ska ha extrados, inte påfyllnadsdos (nu 3 mån intervall, tidigare 6 mån).

⁴³ 2022-02-24

Graf 2: Andel av befolkning vaccinerade med två doser per kommun.^{44, 45}

I och med Folkhälsomyndighetens rekommendation om att erbjuda alla personer 18 år och äldre en påfyllnadsdos är den övergripande målsättningen att i ett så högt tempo som gällande rekommendationer medger möjliggöra och verka för att hela den vuxna befolkningen vaccinerar sig. Utifrån hur vaccination med dos 2 har givits till den vuxna befolkningen innebär detta att på nationell nivå kommer 80 procent av den vuxna befolkningen att erbjudas vaccination under det första kvartalet 2022. Det är vidare parternas gemensamma målsättning att en vaccinationstäckning på nationell nivå om minst 80 procent ska ha uppnåtts vecka 3 i den del av befolkningen som är 50 år och äldre. Målet är ambitiöst och kräver en hög vaccinationsvilja bland dem som med hänsyn till rekommenderat dosintervall erbjuds vaccination med påfyllnadsdos innan utgången av vecka 3. För andel vaccinerade med tre doser i Region Skåne, se graf 3.

Graf 3: Andel vaccinerade med tre doser per åldersgrupp i Region Skåne.^{46, 47}

⁴⁴ Antal vaccinerade med minst 1 dos respektive minst 2 doser per kommun utifrån den vaccinerades folkbokföringsadress. Antal och andel av befolkningen i kommunen födda 2009 eller tidigare.

⁴⁵ 2022-02-24

⁴⁶ Vaccinerade per åldersgrupp med 3 doser utifrån den vaccinerades folkbokföringsadress. Antal och andel av befolkningen i länet födda 2003 eller äldre. För att räknas som vaccinerad med en tredje dos ska den tredje dosen vara registrerad efter 2021-09-01 och det ska vara minst 8 veckor sedan man fick dos 2. Från och med 2021-09-30 har ålder räknats upp i statistiken så täljare och nämnare är låst mot datumet 2021-12-31, tidigare 2020-12-31. Förändringen gör att uppgifterna mer liknar befolkningens faktiska ålderssammansättning nu när 2021 nästan är slut. Eftersom ändringen har flyttat personer mellan åldersgrupperna kan vaccinationstäckningen ha förändrats.

⁴⁷ 2021-12-22

3.1.5. Uppföljning av efterlevnad

Hälso- och sjukvårdsdirektören uppdrog en delprojektgrupp 2021-03-24⁴⁸ att ta fram förslag på uppföljningsparametrar utifrån aktuella avtal. Delprojektgruppen hade som ansvar att hantera leverantörer och avtal samt ansvara för kontakt med leverantörer. I uppföljningsplanen ska särskilt beaktas leverantörernas ansvar som finns beskrivet i avtalstexten och utifrån de frågor som ställts i dialog med leverantörerna. Delprojektgruppens förslag på fokusområden för uppföljning var:

- Rutiner för att förebygga och ha beredskap för att behandla överkänslighetsreaktioner
- Hantering och förvaring av vaccin
- Bemanning och kompetens
- Vårdhygien/smittskydd
- Fysisk tillgänglighet
- Marknadsföring

Vidare förslag delprojektgruppen följande förslag på arbetssätt:

- En arbetsgrupp tillsätts med två representanter från vardera Smittskydd/Vårdhygien, Område läkemedel och Regionfastigheter som får i uppdrag att ta fram en checklista baserad på de avtalskrav som finns inom respektive fokusområde. Checklistan ska användas för att genomföra strukturerade uppföljningar vid verifikationsbesök och som ett stöd i dialogen med leverantörerna.
- I dialog med leverantörer kommuniceras de fokusområden som Region Skåne kommer att följa upp vid verifikationsbesök. Projektledningsgruppen för styrgrupp – vaccination mot covid-19 - arbetsutskott har ansvaret för att genomföra dialogen med leverantörer. Det bör framhållas att vaccinationsverksamheten ska bedrivas utifrån de krav som anges i Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och i enlighet med gällande föreskrifter och riktlinjer. Samtliga krav i covid-19-vaccinationsavtalet ska uppfyllas. Checklistor framtagna av Region Skåne ska utgöra ett stöd för verksamheten och är inte styrande.
- En uppföljning och dialog baserad på framtagna checklista genomförs i form av verifikationsbesök vid utvalda vaccinationsenheter. Vid urval av verksamheter ska minst en vaccinationsenhet från varje leverantör inkluderas med beaktande av en geografisk spridning. Enheter där det finns tveksamheter gällande uppfyllelse av avtalskrav ska företrädesvis inkluderas. Den arbetsgrupp som tagit fram checklistan föreslås genomföra verifikationsbesöken. Besök ska genomföras vid cirka 25 vaccinationsenheter före uppstart under vecka 15 och 16 för att kontrollera att verksamheten uppfyller ställda krav. Baserat på indikationer om följsamhet till avtal beslutar Projektledningsgrupp covid-19-vaccination om när och hur många enheter som ska besökas efter driftstart.
- En funktion för hantering av avvikelser från avtal inrättas. Funktionen ska kunna nås via telefon och via en funktionsbrevlåda. Avvikelser hanteras i dialog med

⁴⁸ Rapport - Delprojektgruppen för uppföljning av externa leverantörer av covid-19-vaccination. *Region Skåne*. 2021-03-24

Projektleddningsgrupp covid-19-vaccination samt med de grupper som genomför verifikationsbesök.

Beslut fattades enligt uppgift av hälso- och sjukvårdsdirektören att använda delprojektgruppens förslag till fokusområden och arbetssätt. En aktivitet projektgruppen för styrgrupp – vaccination mot covid-19 - arbetsutskott genomförde var enligt uppgift från intervju att de skickade kontrollanter till verksamheter i regionens regi och till privata utförare som hanterade covid-19 vaccin, för verifikationsbesök. Uppföljning hos specifika utförare kunde även initieras utifrån medborgartips. Vid verifikationsbesök har framtagna checklistor använts. Medicinsk rådgivare har tagit fram information⁴⁹ till externa covid-19-vaccinationsenheter avseende vaccinationsbesök. Från informationsbladet framgår att "syftet med verifikationsbesöken är att i dialog med leverantören följa upp de krav som finns i avtalet om Covid-19 vaccination. Vaccinationsverksamheten ska bedrivas utifrån de krav som anges i Hälso- och sjukvårdslagen och i enlighet med gällande föreskrifter och riktlinjer. Samtliga krav i Covid-19 vaccinationsavtalet ska uppfyllas men vid verifikationsbesöken kommer fokus att vara på följande områden:

- Rutiner för att förebygga och ha beredskap för att behandla överkänslighetsreaktioner
- Hantering och förvaring av vaccin
- Bemanning och kompetens
- Vårdhygien/smittskydd
- Fysisk tillgänglighet
- Marknadsföring"

Checklistor har tagits fram för vardera området och innefattar hänvisning till tillhörande lagstiftning såsom hälso- och sjukvårdslagen, smittskyddslagen och Socialstyrelsens föreskrifter samt interna vådriktlinjer avseende exempelvis vårdhygien. Observationer och eventuella avvikelser från kraven har sammanfattats skriftligt efter verifikationsbesöket. För att möjliggöra ett effektivt besök har Regionen önskat kopior på ett antal dokument, däribland hälsodeklaration, skriftliga beslut om delegeringar och lokal plan för covid-19-vaccination. Inom ramen för granskningen har checklistor granskats för verifikationsbesök, ett urval av anteckningar från ett antal genomförda verifikationsbesök vid extern leverantör av covid-19-vaccination samt en sammanställning av begärda kompletteringar efter verifikationsbesök. Begärda kompletteringar varierar mellan exempelvis skriftlig dokumentation för de sjuksköterskor som ska ordinera vaccin, lokal plan för covid-19-vaccination som beskriver fastställda rutiner eller riktlinjer för rengöring och desinfektion av lokal och ytor. I granskad sammanställning av begärda kompletteringar fastställs datum och tid för verifikationsbesök, begärda kompletteringar, deadline och slutfört-datum.

Det framkommer vid intervjuer att uppföljning av privata utförare av vaccination mot covid-19 har sett likvärdig ut under hela vaccinationsprocessen, efter att checklistor tagits fram. Ändringar i kraven för privata aktörer, det vill säga att de ska använda PMO som journalsystem, ska enligt

⁴⁹ Information till externa covid-19 vaccinationsenheter om verifikationsbesök. *Koncernkontoret avdelning för hälso- och sjukvårdsstyrning. Region Skåne. 2021-04-28*

uppgift inte ha förändrat uppföljningsförfarandet. Uppföljning ges till styrgruppen – vaccination mot covid-19 - arbetsutskott utifrån generell rapport, statistik, kommunikation, bokning, leverantörer, vaccinationsplan och projektledningsgruppen. En återkommande uppföljning som ges är registrering av utförda vaccinationer. Utifrån mötesanteckningar för styrgrupp - vaccination mot covid-19 - arbetsutskott⁵⁰ framgår att ”projektledningsgruppen har kontinuerlig kommunikation med de upphandlade vaccinatörerna, vad ser de för möjligheter och farhågor i och med försenad vaccinationsstart och små vaccinmängder att fördela”. Vidare framgår från möte 2021-06-10 att projektledningsgruppen etablerar en analysgrupp för att ta fram data för att möjliggöra styrning och ledning, med fokus på socioekonomi och identifiering av grupper där kompletterande insatser behöver göras.

För privata utförare som genomför vaccination för covid-19 inom regionen är det vid tillfället för granskningen krav att använda PMO som journalsystem. Det var inte ett krav vid första upphandling. Systemet används i samtliga primärvårdsenheter, barnhälsovårdsenheter samt habilitering och hjälpmedel. PMO är uppbyggt av moduler. I en av dessa, PMO-kassan, kan bland annat betalningar registreras samt kvitton och räkningar skrivas ut. Systemet levererar utdata till eJournal, NVR⁵¹ samt till Nationell patientöversikt (NPÖ). I eJournal kan patienten själv ta del av viss information⁵². Att privata utförare har samma journalsystem innebär att Region Skåne har möjlighet att se vad som sker i realtid.

Vid intervjuer uttrycks det att det har upplevts som svårt att följa olika nivåer av styrning exempelvis från Folkhälsomyndigheten, Sveriges Kommuner och Regioner samt Region Skåne. Vidare framkommer vid intervjuer att det är delade uppfattningar om roll- och ansvarsfördelning har efterlevts. Exempelvis lyfts frågor såsom ”vad är primärvårdens uppdrag” eller ”vad är Sjukhusstyrelsens uppdrag” i relation till covid-19-vaccination.

Det framkommer även vid intervjuer att en del av de intervjuade uttrycker att informationen om vaccinationsprocessen som nått regionstyrelsen och regionstyrelsens arbetsutskott har upplevts som bristfällig och att det har tagit ”lång” tid innan informationen nått regionstyrelsen och dess arbetsutskott.

En utmaning som lyfts vid intervjuer är en situation som uppstod våren 2021 när vaccintillgången blev sämre än det beräknats. En av de största aktörerna hoppade av och antalet vaccinationsplatser minskade drastiskt vilket uttrycks ha lett till bristande geografisk tillgänglighet i stora delar av Skåne och därmed en ojämlik tillgång till vaccin i fas 4. Det uttrycks vidare vid intervjuer att en naturlig effekt av arbetet med covid-19-vaccination har inneburit att andra verksamheter, uppdrag och ansvar har blivit lidande och vårdköer har ökat.

⁵⁰ Mötesanteckningar styrgrupp - vaccination mot covid-19 - arbetsutskott. *Regionstyrelsens arbetsutskott*. 2021-03-25

⁵¹ Nationella vaccinationsregistret.

⁵² Hämtad 2022-02-28.

3.1.6. Bedömning och rekommendation

Helseplan bedömer att

- Region Skånes hantering av vaccination mot covid-19 sker i enlighet med *Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner om genomförande av vaccinering mot covid-19*. Region Skåne har däribland
 - förberett för att vaccineringen omedelbart ska kunna starta när godkänt vaccin levererats till regionen
 - skyndsamt genomfört vaccination mot covid-19
 - följt Folkhälsomyndighetens rekommendationer kring prioritering av grupper som ska erbjudas vaccination, vidtagit åtgärder för att säkerställa att underkontrakterade aktörer som genomför vaccination mot covid-19 på uppdrag av regionerna följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer genom verifikationsbesök, samt
 - vidtagit åtgärder för att säkerställa att vaccinationen kan genomföras på ett smittsäkert sätt, även de genom verifikationsbesök.
- Region Skånes hantering av covid-19 vaccination säkerställs ske i enlighet med
 - Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)
 - Smittskyddslagen (2004:168)
 - Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2020:81) om behörighet för sjuksköterskor att ordinera läkemedel för vaccination mot sjukdomen covid-19
 - Socialstyrelsen föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2017:37) om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården
 - Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2015:10) om basal hygien i vård och omsorg
 - Internt framtagna riktlinjer avseende smittskydd

utifrån de internt framtagna checklistorna som används vid verifikationsbesök hos verksamheter som utför vaccination mot covid-19. Checklistorna hänvisar direkt till relevant lagstiftning.
- Region Skåne har i arbetet med vaccination mot covid-19 arbetat utifrån existerande tjänstemannaorganisation. Regiondirektören tillsatte och uppdrog en särskild styrgrupp (styrgrupp - vaccination mot covid-19 - arbetsutskott) att genomföra och ansvara för arbetet avseende covid-19 vaccination. Arbetet leddes av en projektledare och projektledningsgrupp.
- Roll- och ansvarsfördelning har efterlevts och att beslut har tagits av rätt instans utifrån att
 - Beslut har fattats dels av regiondirektören, hälso- och sjukvårdsdirektören samt hälso- och sjukvårdsledning dels av regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden avseende covid-19-vaccination. Att beslut har fattats inom tjänstemannaorganisationen och inte tagits till ansvarig styrelse eller nämnd bedöms som förståelig under det faktum att det var viktigt att fatta beslut skyndsamt. Beslut fattade av regionstyrelsens ordförande kan hänvisas till *Delegationsordningen* avseende ”att på styrelsens vägnar fatta beslut som är så brådskande att styrelsens avgörande inte hinner avvaktas”. Beslut som fattats av ordförande hälso- och sjukvårdsnämnden har fattats på delegation av nämnden.

- Beslut fattade av hälso- och sjukvårdsnämnden vilket är i enlighet med vad som fastställs i *Reglemente för styrelse och nämnder i Region Skåne*. Beslut om upphandling av vaccination mot covid-19 har tagits av hälso- och sjukvårdsnämnden vilket är i enlighet med *reglemente* avseende vård som ska handlas upp enligt Lagen om offentlig upphandling.
 - Beslut har fattats i enlighet med kommunallagen (2017:725) genom framställd delegationsordning för Region Skånes styrelse och nämnder.
- Region Skåne har säkerställt en effektiv, likvärdig och säker vaccinationsprocess inom Region Skåne såväl i egen regi som hos de upphandlade vaccinationsföretagen utifrån att
 - Vaccinationsprogrammet i Region Skåne har följt upp verksamhet i egen regi samt verksamhet utförd av privata aktörer. Detta har skett genom exempelvis uppföljning i realtid genom det gemensamma journalsystemet Profdoc Medical Office (PMO), nationell uppföljning via nationella vaccinationsregistret (NVR) samt vid verifikationsbesök hos upphandlade aktörer. Uppföljningen av genomförda vaccinationer genom PMO kan säkerställas genom det återrapportering som ges till flertalet strukturella organisationsgrupper däribland styrgrupp - vaccination mot covid-19 - arbetsutskott.
 - ha ska-krav vid upphandling av privata utförare av covid-19-vaccination för användning av journalsystemet PMO. Detta var inte ett ska-krav vid första upphandling utan har utvecklats efter upplevda behov och förbättringsmöjligheter. Ändringen i kravställning vid upphandling visar på en lärande organisation.
- Region Skåne har även säkerställt att en effektiv vaccinationsprocess har funnits och finns på basis av data från Folkhälsomyndigheten. Region Skåne har uppnått de nationella överenskommelser som träffats mellan regeringen och SKR.

Helseplan rekommenderar regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden att

- Ta fram tydligare riktlinjer och anvisningar angående ordförandebeslut för att minska risken för avsteg från delegationsordning vid kommande eventuella kriser och extraordinära händelser.

3.2. Kommunikation och likvärdighet

Detta avsnitt besvarar revisionsfrågan *"Kommuniceras information angående vaccination mot covid-19 på ett fungerande sätt och nås alla vaccinationsgrupper av informationen?"* och *"Säkerställs en effektiv, likvärdig och säker vaccinationsprocess inom Region Skåne såväl i egen regi som hos de upphandlade vaccinationsföretagen?"*.

3.2.1. Kommunikation angående vaccination

Styrning

Regionens *Krisberedskaps- och kriskommunikationsplan* fastställer att kriskommunikation är en viktig och prioriterad del i krisberedskapen. Koncernstab kommunikation vid Koncernkontoret ansvarar för att bemanna den regionala beredskapsfunktionen Region Skånes kommunikatör i

beredskap (RS KiB).⁵³ Det operativa vaccinationsarbetet har inte bedrivits inom ramen för Region Skånes krisledningsarbete.

Covid-19-vaccinationskommunikation

Vaccinationsarbetet har på tjänstemannanivå skett under ledning av projektledningsgrupp och beslut har fattats inom ramen för ordinarie struktur och frågor beretts till koncernledning (KL) samt regional hälso- och sjukvårdsledning (RHL) för beslut av regiondirektören eller annan enligt delegationsordning. Ansvar för vaccinationskommunikationen har bedrivits inom ramen för ordinarie organisation.

Enligt *Att vaccinera skåningarna*⁵⁴ har kommunikationsdirektören haft övergripande ansvar för vaccinationskommunikation i Skåne, kommunikationsansvarig för vaccinationsfrågor har samordnat och en styrgrupp för vaccinationskommunikation har drivit arbetet gemensamt, där ett stort antal medarbetare inom kommunikationsfunktionen har involverats. Styrgrupp för vaccinationskommunikation har haft regelbundna möten med start den 9 december 2020. Totalt har närmare 50 möten ägt rum och dessa har skett i regel en gång i veckan. Styrgruppen har letts av kommunikationsdirektören och bestått av ansvariga kommunikationschefer och mötena har dokumenterats som minnesanteckningar. Kommunikationsansvarig för vaccinationsfrågor har varit föredragande. Mötena har strukturerats utifrån nulägesanalys, vad som händer nationellt, kanalsamordning internt och externt samt övrigt.

Regionen redovisar i *Att vaccinera skåningarna* att Regionens kommunikationsplanering har följt Folkhälsomyndighetens prioritetsordning och definierade målgrupper. Budskapen har bestått av flera beståndsdelar, däribland tydliggöra vaccinationens betydelse som skydd för individen, tydliggöra och förklara processen inklusive hur och när olika målgrupper berörs och möta frågor och eventuell oro som uppstår längs vägen.

Regionen framhäver själva i *Att vaccinera skåningarna* att framgångsfaktorer för vaccinationerna har varit dels tydliga talespersoner, sammanhållen kommunikation och ett kontinuerligt och planerat kommunikationsflöde i form av dagliga lägesbilder och regelbundna presskonferenser, dels ett tätt samarbete och samverkan både inom och utom organisationen.

Internt har kommunikationen styrts av huvudkanalen intranätet anpassat till den interna målgruppen, projektledningens veckobrev till både interna och externa intressenter samt primärvårdens samlingsbrev till både offentliga och privata primärvårdschefer. Projektledningsgruppens brev som lanserats veckovis under 2021 och 2022 fastställer att planeringen utgår från Folkhälsomyndighetens *Nationell plan för vaccination mot covid-19* och att Folkhälsomyndighetens prioriteringsordning och tillgång på vaccin styr arbetet. Veckobreven innehåller bland annat aktuell information, vaccinationsplan, vaccination för särskilda grupper

⁵³ Krisberedskaps- och kriskommunikationsplan. *Region Skåne*. Sid. 9

⁵⁴ *Att vaccinera skåningarna – vaccinationskommunikation i Region Skåne*. *Region Skåne*. PDF-fil, ej daterad.

Det som här benämns "Att vaccinera skåningarna" är en sammanfattande presentation och avser ett material för intervju i samband med granskningen. Materialet har endast använts i samband med intervju. Det är inte en publicerad rapport.

exempelvis barn, riktade insatser för hög och jämlik vaccinationstäckning, covidbevis, upphandling av vaccinationskapacitet och kommunikation.

Huvudkanalen riktad mot invånarna har enligt intervjuer varit webbplatsen 1177.se samt flertalet presskonferenser som Region Skåne organiserat via sin hemsida <https://www.skane.se/Halsa-och-varld/hitta-varld/covid-19-coronavirus/presskonferenser-covid-19/>. Kommunikation avseende vaccination har skett på ett stort antal språk utöver svenska enligt *Att vaccinera skåningarna*. För att nå jämn och hög vaccinationstäckning har Regionen arbetat med flexibilitet och en bredd av lösningar, tätt samarbete med kommuner och länsstyrelsen, informationsspridning via aktörer i civilsamhället, informationsspridning av direkt uppsökande vaccinationsverksamhet, personligt adresserade direktutskick samt information vidareförd via exempelvis arbetsgivare, kommunens omsorgspersonal eller skolor. Vidare har digitala och analoga bokningsmöjligheter och drop-in använts samt mobila vaccinationsenheter på publika platser. Regionen har även köpt tjänster från externa aktörer däribland byrån Social Few och nyhetsplattformen Aktarr för att nå invånare som talar andra språk än svenska.

Regionstyrelsens arbetsutskott fick kommunikativ lägesbild avseende covid-19 av kommunikationsdirektören bland annat⁵⁵ vid sammanträde 2020-04-17⁵⁶, vilket innefattade både intern och extern kommunikation. Veckostatistik för covid-19 har tagits fram och sammanställts på tisdagar med uppgifter från föregående veckor. Statistiken har bland annat innehållit antal nya fall per dag, antal vaccinationer, antal covid-19 konstaterade på vårdavdelning, antal covid-19 konstaterade på intensivvårdsavdelning (IVA) och totalt antal avlidna i samband med covid-19 på sjukhus i Region Skåne. Vaccinationsstatistik presenterades för styrgrupp - vaccination mot covid-19 - arbetsutskott vid samtliga möten, bland annat 2021-08-23 enligt protokoll, och lägesbild⁵⁷ av vaccination av covid-19 publicerades på skane.se för allmänhetens kännedom.

Inom ramen för granskningen har kortare intervjuer förts med två patient- och brukarorganisationer: Njurförbundet i Södra Sverige och Pensionärernas riksorganisation i Skåne (PRO). Representant för Njurförbundet i Sydsverige uttrycker att kommunikationen inte varit optimal och att information deras medlemmar tagit del av har berott på var inom regionen de bor, vilken vårdcentral de tillhör och vilken läkare de har. Det skiljer sig enligt representanten från Njurförbundet exempelvis vilken information de fått och om patienten vid tillfället för granskningen fått en fjärde dos vaccin⁵⁸. Representanten framhåller att hen inte upplever att de har kommit en enhetlig offentlig information och kommunikation från Region Skåne till

⁵⁵ Och inte exklusivt

⁵⁶ Protokoll styrgrupp - vaccination mot covid-19 - arbetsutskott. *Regionstyrelsens arbetsutskott*. 2020-04-17 § 12

⁵⁷ På skane.se finns dels lägesbildsidan <https://www.mynewsdesk.com/se/region-skane> Lägesuppdateringarna har publicerats löpande. I perioder har dagliga uppdateringar gjorts och under hösten 2021 minst två uppdateringar per vecka.

⁵⁸ Folkhälsomyndigheten (FOHM) rekommenderade den 14 februari 2022 en andra påfyllnadsdos för personer som bor på SÄBO, personer med hemtjänst eller hemsjukvård, personer som är 80 år eller äldre. FOHM ändrade tidsintervallet för påfyllnadsdos den 31 januari till tre månader. FOHM rekommenderade den 21 jan 2022 att personer med allvarlig immunbrist ska erbjudas en påfyllnadsdos tre eller fyra månader efter sin primärvaccination. FOHM rekommenderade den 12 januari 2022 att påfyllnadsdos vaccin mot covid-19 ges från fem månader efter den tidigare dosen.

förbundets medlemmar. Vid samtal med representant från PRO framhålls att upplevelsen är att kommunikationen har varit god. Representant uttrycker att deras medlemmar har fått både information hemskickad och kallelse för vaccination mot covid-19.

3.2.2. Likvärdig vaccinationsprocess

Styrgrupp - vaccination mot covid-19 - arbetsutskott informeras vid möten inom områdena generell rapport, statistik, kommunikation, bokning, leverantörer, vaccinationsplan och projektledningsgruppens arbete. Ur mötesanteckningar från möte 2021-10-18 framgår "låg vaccinationstakt och täckning även nationellt sett." Från möte 2021-10-22 beskrivs "riktat arbete för hög och jämlik vaccinationstäckning; arbete pågår på flera fronter med bland annat Länsstyrelsen" och från mötet 2021-11-02 kan utläsas att "stor spridning i vaccinationstäckning mellan skolorna, följer samma mönster som i samhället i övrigt".

Via aktören Social Few riktades en kampanj på Facebook till de som talar somaliska, farsi och arabiska med uppmaning att vaccinera sig och hänvisning till 1177.se för mer information. Enligt *Att vaccinera skåningarna* nåddes 71 600 personer med insatsen och annonserna exponerades närmare 300 000 gånger.

De personliga utskicken som använts har bland annat⁵⁹ varit vykort till samtliga skåningar över 18 år. Andra riktade insatser har varit en ungdomssatsning samt en annonseringskampanj kring jul då 10 annonser rullade från 2021-12-01 – 2021-12-24 och resulterade i 1,7 miljoner visningar med största målgrupp för 25 - 34-åringar.

Ett verktyg som möjliggör uppföljning av likvärdig vaccinationsprocess är att samtliga primärvårdsenheter använder samma journalsystem, PMO, samt samma administrativa system för bokning (PASIS)⁶⁰. Enligt intervjuer var detta inte ett krav initialt vid upphandling av privata utförare för vaccination mot covid-19 utan något som beslutades om senare som ett steg i lärandet av en mer optimal avtalsformulering vid upphandling av vaccinationsutförare. Det går inte att i vaccinationsstatistiken finna stöd för att ett gemensamt journalsystem har lett till ökade vaccinationer.

Regionstyrelsen beslutade 2021-06-03⁶¹ att uppdraga regiondirektören att utreda hur vaccinationer kan utföras på arbetsplatser i vaccinationsfas fyra. 2021-09-09⁶² avslögs initiativärendet "vaccination på arbetsplatser". Under september månads sammanträde⁶³ uppdrog regionstyrelsen regiondirektören att utreda möjligheterna för elevhälsan att vara

⁵⁹ De personliga utskicken har både varit i form av vykort som skickats till samtliga skåningar över 18 år men också brev som riktats till den äldre befolkningen från respektive vårdcentral. I samband med att drop-in ordnades skickades också vykort.

⁶⁰ PASIS. *Vårdgivare Skåne*. Hämtad 2022-02-25. Hämtad från [PASIS - Vårdgivare Skåne \(skane.se\)](https://www.pasis.se)

"PASIS håller information om en patients administrativa uppgifter inom såväl öppen som slutenvård.

I PASIS finns ett antal funktioner, som avser att stödja verksamhetens administrativa hantering av patienter. Dessa funktioner utvecklas och förändras efter användarnas och verksamhetens krav och önskemål. Registrerad information utgör underlag för all produktionsuppföljning samt underlag för all huvudmanna- och patientdebitering."

⁶¹ Protokoll Regionstyrelsen 2021-06-03 § 143

⁶² Protokoll Regionstyrelsen 2021-09-09 § 172

⁶³ Protokoll Regionstyrelsen 2021-09 § 174

delaktiga i vaccinationsarbetet i dialog med de skånska kommunerna kring ökad vaccinationstäckning. Regionstyrelsen bifaller ärendet 2021-11-18 § 230.

2021-05-06 uppdras⁶⁴ hälso- och sjukvårdsdirektören att utreda vilka sjukdomar och tillstånd hos personerna i prioriteringsgrupp 3 och 4 som kan motivera högre prioritering än vad en uppdelning efter ålderskohort annars skulle medge samt att tillse att denna grupp ges tillbörlig prioritet inom vaccinationsfas fyra. Ärendet redovisas vid nästkommande sammanträde 2021-06-24⁶⁵. Hälso- och sjukvårdsdirektören uppdras 2021-08-25⁶⁶ att ta initiativ till ett samarbete med länets kommuner och upphandlade vaccinatörer för att börja vaccinera mot covid-19 på gymnasieskolor.

2021-12-21⁶⁷ får hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att skyndsamt ta fram en plan för att öka vaccinationsgraden i socialt utsatta områden samt eventuella andra områden där vaccinationsgraden är låg och återrapportera till hälso- och sjukvårdsnämnden. Hälso- och sjukvårdsdirektören får även i uppdrag att ytterligare stärka samarbetet med den idéburna sektorn för att öka vaccinationsgraden i områden och bland grupper där vaccinationsgraden är låg. Både uppdraget att ta initiativ till ett samarbete med Skånes kommuner och upphandlade vaccinatörer samt att skyndsamt ta fram en plan för att öka vaccinationsgraden i socialt utsatta områden har enligt uppgift avrapporterats på hälso- och sjukvårdsnämndens sammanträden under verksamhetsinformation. Nationella överenskommelser har definierat målnivåer för vad som är en effektiv vaccination. Det har saknats riktlinjer för avvägningen mellan en generellt hög vaccinationstäckning och riktade insatser som genererar högre procentuell ökning i områden och gruppen med lägre täckningsgrad. Region Skånes vaccinationsutfall ligger i linje med andra storstadsregioner, se Bilaga 4 – Jämförande regional vaccinationsstatistik.

Från intervjuer framkommer att det upplevdes flertalet utmaningar avseende vaccinationer mot covid-19 däribland problem med digitalt bokningssystem, köbildning och trängsel vid vaccinationsplatser samt brist på tillgång till vaccin. Vidare framhävs att eftersom det inte hade ställts krav på sammanhållen journalföring i den initiala upphandlingen fick Regionen ingen information om vilka som hade vaccinerat sig. Därmed kunde inte riktade insatser göras för att nå ovaccinerade, vilket framhålls som ett problem ur såväl effektivitets- som likvärdighetssynpunkt. Detta uttrycks har till viss del löst genom ny kravställning vid upphandling och gemensamt journalsystem.

3.2.3. Bedömning och rekommendation

Helseplan bedömer att

- Region Skåne har utifrån *Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner om genomförande av vaccinering mot covid-19* genomfört kommunikationsinsatser med anledning av vaccination och att Region Skåne har

⁶⁴ Protokoll Hälso- och sjukvårdsnämnden 2021-05-06 § 56

⁶⁵ Protokoll Hälso- och sjukvårdsnämnden. 2021-06-24 § 83

⁶⁶ Protokoll Hälso- och sjukvårdsnämnden 2021-08-25 § 97

⁶⁷ Protokoll Hälso- och sjukvårdsnämnden 2021-12-21 § 163

anpassat dessa insatser att även exempelvis personer med funktionsnedsättningar eller som inte har svenska som modersmål kan ta till sig informationen.

- Region Skåne kommunicerar information angående vaccination mot covid-19 på ett fungerande sätt. Information har spridits genom flertalet kanaler både på en övergripande nivå genom exempelvis 1177.se och Region Skånes presskonferenser och på mer anpassad nivå riktad mot grupper som bedömts som kritiska att nå.
- Region Skåne har genom olika uppföljningar arbetat aktivt för att nå de grupper i samhället som haft en låg vaccinationstäckning för att säkerställa att alla vaccinationsgrupper nås av informationen. Bedömning kan inte göras om kommunikationen har lett till att alla vaccinationsgrupper har nåtts men bedömning görs att Region Skåne har vidtagit åtgärder i syfte att åstadkomma en så hög vaccinationstäckning som möjligt i enlighet med *Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner om genomförande av vaccinering mot covid-19*. Bedömning görs också att Region Skåne har vidtagit särskilda insatser för att nå ut med erbjudande om vaccination till grupper som har en lägre vaccinationstäckning.
- Region Skånes övergripande vaccinationsmål har uppnåtts genom en effektiv, likvärdig och säker vaccinationsprocess. Det är förväntat att vissa kommuner i en region har högre täckningsgrad och att andra har lägre vilket kan ha olika orsaker: insatsens effektivitet, inställning till vaccination i befolkningen, befolkningens sammansättning eller andra orsaker. Helseplan bedömer att utvärdering av orsaker till en spridd regional vaccinationstäckning ligger utanför föreliggande revisionskriterier.
- Region Skåne har genom att arbeta med ett regiongemensamt administrativt system för bokning som omfattar privat utförare och egen regi säkerställt en effektiv, likvärdig och säker vaccinationsprocess. Detta var inte något som fanns initialt utan utvecklades utifrån uppkomna behov under vaccinationsprocessen.

Helseplan rekommenderar regionstyrelsen att

- I framtagning av framtida plan för vaccination mot samhällsfarlig smitta, riktade säkerställa att åtgärder mot geografiska områden avseende vaccinationstäckning innefattas utifrån en likvärdig vaccinationsprocess.
- Säkerställa att lärdomar från arbetet med covid-19-vaccinationskommunikation tas in i Regionens kommunikationsplaner för framtida vaccinationsinsatser.
- Fortsätta arbetet med att genom olika verktyg och tekniker nå samtliga samhällsgrupper avseende både covid-19-vaccination och andra vaccinationer.

3.3. Analys, uppföljning och beredskap

Detta avsnitt besvarar revisionsfrågorna *"Finns en ändamålsenlig beredskap och förmåga att snabbt ställa om verksamheten vid nya behov och beslut?"* och *"Genomförs löpande riskanalyser och uppföljningar?"*.

3.3.1. Riskanalys

Regionfullmäktige fastställer varje mandatperiod en regional krisberedskaps- och kriskommunikationsplan baserad på en regional risk- och sårbarhetsanalys. I planen anges dels Region Skånes uppgifter och ansvar före, under och efter en kris, dels att Region Skånes

verksamheter systematiskt ska arbeta med risk- och sårbarhetsarbete (SRSA). SRSA omfattar riskhantering, kontinuitetshantering, planarbete och erfarenhetsåterföring efter händelser samt utgör en samlad grund för Region Skånes risk- och sårbarhetsrapport till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Socialstyrelsen och Länsstyrelsen.⁶⁸

Regionstyrelsens risk- och sårbarhetsanalys för nuvarande mandatperiod har efterfrågats inom ramen för granskningen men har inte framkommit. KSM Stab Covid-19 skriver i svar till Coronakommissionen 2021-03-12 att Region Skåne identifierade pandemi som en risk i sina analyser 2008, 2010, 2011, 2015 och 2019⁶⁹:

- ”Mot bakgrund av att Riksrevisionen i en rapport 2008 slog fast att samhällets beredskap mot en pandemi måste förbättras gjorde Regionen samma år en omfattande sårbarhetsanalys av influensapandemi. Analysen inkluderande bedömning av hanteringsförmåga och konsekvenser för Region Skånes ansvarsområde och samhället samt åtgärdsförslag. Uppföljande intervjuer med deltagande förvaltningar i influensapandemianalysen gjordes också samma år.
- **2010** gjordes en fördjupad sårbarhetsanalys av ett influensapandemiscenario med hög personalfrånvaro, inkluderande bedömning av hanteringsförmåga och konsekvenser för Region Skånes ansvarsområde och samhället samt åtgärdsförslag.
- I **2011** års analys togs epidemi/pandemi upp som en risk med referens till analysarbetet 2008 och 2011.
- **2015** identifierades pandemi som en risk men att Region Skåne, enligt Socialstyrelsens rekommendationer, har en regional epidemi- och pandemiplan, framtagna i samarbete med Smittskydd Skåne och att varje sjukhus har en lokal epidemi- och pandemiplan. En grov bedömning gjordes också av konsekvenser vad gäller beroendet av medarbetare.
- **2019** identifierades pandemi åter som en risk men att Regionen precis uppdaterat sin plan för att hantera epidemier, inklusive pandemier. ”

Inom ramen för granskningen har inte framkommit att Region Skåne har gjort en riskanalys avseende covid-19-vaccinering på en övergripande nivå. Det har genomförts riskanalyser enligt samverkansavtal för bland annat

- Återuppstart av vaccinationsmottagning Hässleholm (2021-11-15)
- Tillfälliga vaccinationscentraler i Kristianstad och Hässleholm för vaccination av kommunal vård- och omsorgspersonal (2021-02-02)
- Utökat uppdrag för vaccinationsmottagning i Kristianstad (2021-12-08)
- Vaccinering av gymnasieelever (2021-11-01)
- Förflyttning av vaccinationscentral Kristianstad (2021-10-01)
- Vaccinationsmottagning Hässleholm dos 3 (2021-09-15)
- Vaccinationscentral Centralsjukhuset Kristianstad + Hässleholm (2021-01-27)
- Vaccinationscentral Centralsjukhuset Kristianstad, restaurang Blekedamm (2021-09-22)

⁶⁸ Verksamhetsplan Region Skåne 2021. *Region Skåne*. Sid. 38

⁶⁹ Svar till coronakommissionen. KSM Stab covid-19 Sid.1

3.3.2. Uppföljning

Som tidigare redovisats, se avsnitt 3.2.1, har veckostatistik har tagits fram och sammanställts på tisdagar med uppgifter från föregående veckor. Styrgrupp - vaccination mot covid-19 - arbetsutskott delges information och uppföljning vid sammanträde. Regionstyrelsens arbetsutskott har vidare varje vecka erhållit skriftliga vaccinationsrapporter.

Region Skåne skriver i *Årsredovisning 2020* att covid-19-pandemin i högsta grad är fortsatt pågående och trots stora förhoppningar på den vaccinering som inletts under 2021 kommer pandemins effekter vara kännbara en lång tid framöver⁷⁰. I varken *Årsredovisning 2020*, hälso- och sjukvårdsnämndens eller regionstyrelsens *Verksamhetsberättelse 2020* framgår en uppföljning av vaccination mot covid-19. Det ska beaktas att arbetet med covid-19-vaccination inte hade påbörjats i storskalig nivå när årsredovisning eller verksamhetsberättelser för 2020 tagits fram.

I Regionens *Delårsrapport 2021-08* framgår att vid årsskiftet 2020/2021 påbörjades vaccinationen mot covid-19 och närmare 80 procent av skåningarna över 18 år är enligt *Delårsrapporten* fullvaccinerade, vilket innebär att de erhållit två doser. Vidare uppföljning ges att invånare i åldern 18–59 år (som inte ingått i riskgrupper) har vaccinerats av 16 upphandlade aktörer på 49 platser i Skåne med minst en vaccinationsenhet per kommun. De upphandlade aktörerna startade stegvis genom piloter för att säkerställa att samtliga processer var på plats. Ett särskilt fokus är riktat mot grupper av invånare som är svåra att nå. Olika insatser har genomförts för att öka vaccinationstäckningen i dessa grupper, till exempel genom hälsoinformatörer och vaccination i provtagningsboden på Kryddgårdens vårdcentral i Malmö. Arbetet har genomförts i samarbete med många aktörer i samhället och stora kommunikationsinsatser har gjorts. Vaccinationer av hemlösa har genomförts av Skånes Stadsmission, inom psykiatrin och inom sprutbytesprogrammet.⁷¹

Vidare framkommer i årsredovisning att antal vårdbesök uppdelat på somatisk specialistvård inklusive vårdval och primärvård. Både inom somatisk specialistvård och inom primärvård har besök för samtliga former av vaccination ökat drastiskt under 2021. Se *tabell 1* för mer info.

⁷⁰ Årsredovisning 2020. Region Skåne. Sid. 80

⁷¹ Delårsrapport 2021. Region Skåne. Sid. 8

Tabell 1: Besök för vaccinationer

Somatisk specialistvård	2019 jan-juli	2020 jan-juli	2021 jan-juli
Slutenvård besök vaccinationer	2 312	1 931	175 202
Primärvård	2019 jan-juli	2020 jan-juli	2021 jan-juli
Öppenvård besök vaccinationer	44 949	36 215	780 180

Som framkommit tidigare (se *avsnitt 3.1.5*) är ett verktyg för uppföljning att samtliga primärvårdsenheter använder PMO samt PASiS, vilket gör att Region Skåne har möjlighet att följa de privata utförarnas verksamhets arbete i realtid med covid-19-vaccination.

Det framkommer inom ramen för granskningen att det upplevs som att berörda nämnder har återkommande fått dragningar om hur vaccinationsarbetet går, med möjlighet att ställa frågor. Några riskanalyser eller detaljerade uppföljningar har inte strukturerat lyfts till politisk nivå utan har i de fall det skett gjorts av tjänstepersoner på egen hand.

3.3.3. Beredskap

Rollfördelning och ansvarsförhållande vid en samhällsstörning, vid extraordinära händelser i fredstid och vid förhöjd beredskap fastställs i *Epidemiberedskapsplanen*⁷² samt *Krisberedskaps- och kommunikationsplanen* och planerna ska utgöra ett ramverk för hantering av smittsamma sjukdomar. Regionstyrelsens arbetsutskott blir vid aktivering krisledningsnämnd i Regionen vars ansvar styrs av ett särskilt framtaget reglemente. Krisledningsnämnd aktiverades inte för covid-19-pandemin och den efterföljande vaccinationen mot covid-19.

Regiondirektören kan aktivera Region Skånes Krisledningsstab (RSKS) inför eller vid en inträffad alternativt befarad samhällsstörning som bedöms kunna få stora och långsiktiga konsekvenser för Region Skåne. Stabens uppgift är att bistå regiondirektören med underlag för koncernens krishantering. Krisledningsstaben aktiverades under covid-19-pandemin men hade enligt intervjuer inte relevans för vaccinationsarbetet med covid-19.

Regional Medicinsk Krisledning (RMKL) är den regionövergripande ledningsfunktionen med uppgift att samverka, samordna och koordinera hanteringen av akuta samhällsstörningar med stor påverkan på Region Skånes hälso- och sjukvård. Detta omfattar såväl samordning inom Region Skåne som samverkan och samordning med andra samhällsaktörer på regional, nationell och internationell nivå. RMKL är en funktion som alltid är i beredskap och utgörs av Region

⁷² Epidemiberedskapsplan. *Region Skåne*. 2019-12-18 Sid. 4-5

Skånes tjänsteman i beredskap (RS TiB), Regional läkare i beredskap (RLB) och RS KiB/Pressjour.⁷³ RMKL var/är involverade i hantering av covid-19-pandemin men inte tillhörande vaccination.

Förvaltningsledningens ansvar fastställs i *Epidemiberedskapsplanen*:

”Förvaltningsledningen har ansvar för åtgärder på grund av smitta på vårdenheter bland patienter och personal inom förvaltningen i dess helhet. Med ledning av den regionala epidemiberedskapsplanen ska samtliga sjukvårdsförvaltningar i Region Skåne ta fram lokala epidemiberedskapsplaner för att kunna klara av en ansamling av fall eller utbrott inom den egna förvaltningen. Denna bör integreras med förvaltningens lokala katastrofmedicinska plan. Sjukvårdsförvaltningarna ska dessutom ha en lokal plan för hur en ökad belastning på grund av säsongsinfluensa eller andra vintervirus ska hanteras.”⁷⁴

Vid intervjuer framkommer att det finns skilda meningar avseende om ansvarsfördelning för arbetet med covid-19-vaccinationer upplevts som tydlig eller otydlig. Det varierar över samtliga yrkesgrupper som ingått i intervjuer, det finns exempelvis sjukhuschefer som upplever ansvarsfördelningen som tydlig, andra sjukhuschefer som inte håller med. Det framkommer vid intervjuer att sjukhusstyrelserna inte har involverats vid beslutsfattandet avseende covid-19-vaccination men har informerats och själva informerat till Regionens ”politiska organisation.”

I verksamhetsplanen för 2022 går att läsa att ”covid-19 aktualiserade frågan om Region Skånes krisberedskapsförmåga. Region Skånes verksamheter har agerat och anpassat sig för att möta de utmaningar som smittspridningen inneburit, bland annat genom etableringen av ett tillfälligt beredskapslager för att säkra materialförsörjningen. De åtgärder som Region Skåne har vidtagit för att möta dessa utmaningar kommer i stor utsträckning att kvarstå under planperioden.”⁷⁵

Vid intervjuer framkommer att det upplevs finnas en stor förmåga att anpassa sig snabbt inom organisationen och att Region Skåne har ”en bra krisberedskap”. Det upplevs vidare som bra att exempelvis patientsäkerhet och vårdhygien är faktorer som involverats i vaccinationsarbetet och de uppföljningar som genomförs vid verifikationsbesök hos privata utförare av covid-19-vaccination.

Vidare uttrycks vid intervjuer att det finns en god och fungerande samverkan mellan Regionen, länets kommuner, sjukhusen och de privata aktörerna och att det har fungerat ”mycket bra” under covid-19-vaccination. Även samverkan med Länsstyrelsen uttrycks ha fungerat bra.

3.3.4. Bedömning och rekommendation

Helseplan bedömer att

- Det har inom ramen för granskningen inte framkommit att Region Skåne har genomfört en riskanalys på aggregerad nivå av covid-19-vaccination. Det har inom ramen för granskningen dock gått att fastställa att det löpande genomförs riskanalyser i Region

⁷³ Epidemiberedskapsplan. *Region Skåne*. 2019-12-18 Sid. 16

⁷⁴ Epidemiberedskapsplan. *Region Skåne*. 2019-12-18 Sid. 4

⁷⁵ Verksamhetsplan 2022. *Region Skåne*. Sid. 31

Skåne, särskilt utifrån den redovisning som lämnas i KSM Stab covid-19s svar till Coronakommissionen. Det kan vidare konstateras att riskanalyser har genomförts avseende specifika områden/verksamheter exempelvis på verksamhetsnivå, i samband med arbete med vaccination mot covid-19.

- Det genomförs löpande uppföljningar i Region Skåne avseende covid-19-vaccination. Uppföljningar genomförs på flera olika plan i organisationen, exempelvis via veckovis statistik, styrgrupp - vaccination mot covid-19 - arbetsutskotts uppföljning utifrån mötesanteckningar och uppföljning till Regionstyrelse och hälso- och sjukvårdsnämnd. Det har även inom ramen för granskningen framkommit att strukturell uppföljning når den politiska ledningen samt invånare genom exempelvis års- och delårsredovisning, information via 1177.se och Regionens egna presskonferenser som skett veckovis. Vidare genomförs uppföljning av privata utförare av covid-19-vaccinationer genom fastställd struktur för verifikationsbesök.
- Det finns en struktur för beredskap inom Region Skåne och det bedöms att den beredskap som finns är ändamålsenlig utifrån covid-19-vaccination. Detta bedöms utifrån att organisationen har förändrats och förbättrats under tidens gång vilket visar på en lärande organisation, att Regionen har utifrån nya behov haft en förmåga att ställa om såsom vid revidering av kravställning vid upphandling av privata vaccinatörer samt, sjukhusens förmåga att vid förändrade behov och beslut ställa om sin verksamhet.
- Information delges relevanta beslutande organ i en fastställd struktur vilket bedöms kunna bidra till organisationens förmåga att snabbt ställa om verksamhet vid behov.

Helseplan rekommenderar regionstyrelsen att

- Genomföra en genomlysning av Regionens struktur för krisledning utifrån fastställda riktlinjer och rutiner, däribland epidemiberedskapsplan och krisberedskaps- och kriskommunikationsplan, för att säkerställa att de riktlinjer och rutiner som är framtagna är optimala för krisledning, utifrån den erfarenhet som covid-19-pandemin och vaccination har medfört. Att vaccination mot covid-19 har hanterats utanför framtagna krisberedskapsorganisation lyfter frågan av *när* ska krisberedskapsorganisationen användas om inte vid en samhällsfarlig smitta som covid-19 fastställts som.
- Säkerställa att en riskanalys för framtida pandemivaccination genomförs i Region Skåne.
- Vid tillfälle (när covid-19-vaccination bedöms som slutförd, om ett sådant tillfälle uppstår) genomföra en utvärdering av givna kommunikationsinsatser i relation till genomförda vaccinationer mot covid-19 i syfte av lärande för kommande samhällsriktade vaccinationsbehov.

4. Bilagor

4.1. Bilaga 1 - Intervjuförteckning

Intervjuade funktioner
Ordförande, Regionstyrelsen
2:e vice ordförande, Regionstyrelsen
Stabschef
Politisk sekreterare
Regiondirektör
Hälso- och sjukvårdsdirektör
Kommunikationsdirektör
Kommunikationsansvarig för vaccinfrågor
Ansvarig vaccinationsprogrammet
Vaccinsamordnare
Förvaltningschef, Primärvården
Förvaltningschef, Skånes sjukhus nordost / Sjukhuschef Centralsjukhuset Kristianstad
Förvaltningschef, Skånes sjukhus nordväst / Sjukhuschef Helsingborgs lasarett
Förvaltningschef, Skånes universitetssjukvård
Biträdande förvaltningschef, Skånes universitetssjukvård
Sjukhuschef, Hässleholms sjukhus
Sjukhuschef, Lasarettet i Landskrona
Sjukhuschef, Lasarettet i Ystad
Sjukhuschef, Lasarettet Trelleborg
Sjukhuschef, Ängelholms sjukhus
Verksamhetschef Medicinkliniken, Lasarettet i Landskrona
Enhetschef med ansvar för personalvaccination, Lasarettet i Landskrona
Regional chefsläkare
Smittskyddsläkare
Biträdande smittskyddsläkare
Vaccinsamordnare, Kry
Delägare, Macc People AB
Chefläkare, Vaccina
Projektledare, Vaccina
Verksamhetschef, Sveavaccin
Representant för Njurförbundet Sydsverige
Representant för PRO Skåne

4.2. Bilaga 2 – Dokumentgenomgång

Dokument
Beslutsunderlag RHL vaccination covid-19
Budget 2020 Region Skåne
Covid-19 vaccination uppdrag
Daglig statistik covid-19 2021-2022
Delegationsordning Regionstyrelsen respektive Hälso- och sjukvårdsnämnden
Förflyttning av vaccinationscentral Kristianstad (2021-10-01)
Information till externa covid-19-vaccinationsenheter om verifikationsbesök. <i>Koncernkontoret avdelning för hälso- och sjukvårdsstyrning. Region Skåne. 2021-04-28</i>
KSM Stab Covid-19 svar angående frågor om Region Skåne pandemiberedskap fram till december 2019. <i>Region Skåne. 2021-03-12</i>
Månadsuppföljning Regionstyrelse, Hälso- och sjukvårdsnämnden respektive Sjukhusstyrelse
Mötesanteckningar covid-19 stab Nordost 200303 - 211117
Mötesanteckningar krisledning covid-19 Nordost 200529 - 220114
Nationella planer för vaccination mot covid-19 – Folkhälsomyndigheten - Delrapport 1-3 – 2020/2021
Protokoll Hälso- och sjukvårdsnämnden 200123 - 211119
Protokoll Regionstyrelsen 200206 - 211206
Protokoll Regionstyrelsens arbetsutskott 200127 - 211130
Protokoll styrgrupp - vaccination covid-19 – arbetsutskott 210108 - 211210
Rapport - Delprojektgruppen för uppföljning av externa leverantörer av covid-19-vaccination. <i>Region Skåne. 2021-03-24</i>
Rapport uppföljning leverantörer Covid-19 vaccination
Region Skåne delårsrapport 2021
Tillfälliga vaccinationscentraler i Kristianstad och Hässleholm för vaccination av kommunal vård- och omsorgspersonal (2021-02-02)
Utökat uppdrag för vaccinationsmottagning i Kristianstad (2021-12-08)
Vaccinationscentral Centralsjukhuset Kristianstad + Hässleholm (2021-01-27)
Vaccinationscentral Centralsjukhuset Kristianstad, restaurang Blekedamm (2021-09-22)
Vaccinationsmottagning Hässleholm dos 3 (2021-09-15)
Vaccinering av gymnasieelever (2021-11-01)
Veckostatistik covid-19
Veckovis kommunikation Region Skånes genomförande av vaccination mot covid-19
Verksamhetsberättelse 2020 Hälso- och sjukvårdsnämnden
Verksamhetsplan och budget Region Skåne 2021-2023 respektive 2022-2024
Årsredovisning 2020 Region Skåne
Återuppstart av vaccinationsmottagning Hässleholm (2021-11-15)

4.3. Bilaga 3 – Utgångspunkter för granskningen

Coronaviruset har inneburit en stor belastning på samtliga sektorer inom Sverige och Region Skåne och har påvisat regionernas betydelsefulla roll i bekämpningen av pandemin. Fram till den 2021-11-29 hade 191 629 fall av covid-19 konstaterats i Region Skåne⁷⁶. Sedan pandemins start har flera viktiga regionala beslut fattats, inte minst kopplat till vaccinationerna mot covid-19. Vaccinationer är ett effektivt sätt att skydda mot allvarlig sjukdom och minskar smittspridningen samt dess konsekvenser för hela samhället på sikt. Vaccinationsinsatsen har karaktäriserats av komplex samverkan mellan aktörer där nationella, regionala och kommunala aktörer har delat på ansvar för inriktning, prioritering, genomförande och uppföljning. Regionernas ansvar innebär att genomföra vaccinationer mot covid-19 och sprida information om erbjudandet⁷⁷. De första doserna vaccin mot covid-19 godkändes preliminärt av EU-kommissionen den 21 december och de första vaccinleveranserna till Sverige skedde innan jul⁷⁸, och till Region Skåne på annandag jul 2021.

Region Skånes vaccinationsinsats inleddes i slutet av december 2020⁷⁹. Sedan dess har drygt 2,25 miljoner doser administrerats och 96,4 procent av den vuxna befolkningen 65+ i Regionen har vaccinerats med minst en dos⁸⁰, och 78,8 procent av åldersgruppen 12-64 år. Vaccinationsinsatsen inleddes med vaccinationer av personer som bor på särskilda boenden för äldre och personer med hemsjukvård och/eller hemtjänst samt dessa personers hushållskontakter. Parallellt med denna målgrupp vaccinerades även viss prioriterad hälso- och sjukvårdspersonal efter hand. Genomförandet skedde på plats på särskilda boenden, på vårdcentralerna och hemma hos individerna med hjälp av hemsjukvård samt på sjukhusen. Inför breddvaccinationen som startade under våren upphandlade Region Skåne i likhet med andra regioner externa vaccinationsföretag i syfte att så snabbt som möjligt kunna vaccinera den breda allmänheten. Erbjudandet om vaccination var vid den första upphandlingen sommar och hösten 2021 tillgängligt för Region Skånes invånare på flera sätt genom bokning eller drop-in och det finns åtminstone en vaccinationsenhet i varje kommun. 2022 är det ett annat upplägg med 12 platser som tillägg till vårdcentralerna. Eftersom vaccinationerna genomförts på många olika platser och under en längre period avser granskningen att utreda dels hur regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, primärvårdsnämnden och samtliga sjukhusstyrelser i Region Skåne har säkerställt att hanteringen av vaccinationerna mot covid-19 bedrivits på ett ändamålsenligt och effektivt sätt, dels om den interna kontrollen har varit tillräcklig. Därtill avser Helseplan granska

⁷⁶ Daglig rapport 2021-11-29

⁷⁷

<https://skr.se/skr/covid19ochdetnyacoronaviruset/halsoochsjukvard/vaccineringcovid19/overenskommelsevaccine-ringcovid19.36673.html>

⁷⁸

<https://skr.se/skr/covid19ochdetnyacoronaviruset/halsoochsjukvard/vaccineringcovid19/overenskommelsevaccine-ringcovid19.36673.html>

⁷⁹ https://www.mynewsdesk.com/se/region_skane/pressreleases/historiskt-foersta-stick-mot-covid-19-i-skaane-3062022

⁸⁰ <https://www.skane.se/digitala-rapporter/lagesbild-covid-19-i-skane/vaccinationer/>
Hämtad 2021-09-09.

hur en effektiv, likvärdig och säker vaccinationsprocess har säkerställts. Det gäller både upphandlade vaccinationsföretag som verksamheter i egen regi.

Vaccinationsinsatsen har kantats av kontinuerligt och återkommande förändrade förutsättningar. Det snabbt föränderliga klimatet har krävt stor beredskap och förmåga att med kort varsel ställa om arbetet utifrån ändrade omständigheter. Under våren 2021 skedde stora förändringar i vaccinleveransprognoser vilket medförde utmaningar bland annat för regionernas logistikplanering och kommunikation. Försenade vaccinleveranser i kombination med nya besked om egenskaper och användningsområde för Astra Zenecas vaccin, förlängning av dosintervall samt förändrade målgrupper bidrog till att Regeringen och SKR gemensamt kom överens om att justera det nationella vaccinationsmålet⁸¹. Strukturerna inom vaccinationsprojektet har därmed visat sig behöva vara flexibla för att hantera plötsliga händelser. Helseplan har därför undersökt hur Region Skåne hanterat de förändrade omständigheterna och bedöma om det regionala vaccinationsprogrammets struktur har haft en ändamålsenlig beredskap och förmåga att snabbt ställa om verksamheten vid behov och beslut.

De ständigt förändrade omständigheterna har i sin tur ställt krav på att regionala beslut stundvis har behövt fattas skyndsamt. Med anledning av detta har det varit av stor vikt att granska bakgrunden till och följderna av de beslut som fattats kopplat till vaccinationer mot covid-19. Arbetet med covid-19-vaccinationerna har varit historiska och samordningen inneburit ett nytt verksamhetsområde för samtliga inblandade parter. Därför är det viktigt att löpande utvärdera det interna vaccinationsarbetet i syfte att utveckla verksamheten över tid och identifiera möjliga risker. Helseplan har avsett att granska om och i så fall på vilket sätt det regionala vaccinationsprojektet utvärderats över tid med syfte att uppnå uppsatta mål för vaccinationerna och om relevanta riskanalyser löpande har genomförts. Region Skånes nämnder och styrelser inom hälso- och sjukvården ska ha en tillräcklig intern kontroll som säkerställer att planering, styrning och uppföljning utifrån ekonomi och verksamhetsmål genomförts i enlighet med gällande beslut samt säkerställa att roll- och ansvarsfördelning efterlevs och att beslut tas av rätt instans. Därtill har Helseplan granskat om beslut har tagits i enlighet med gällande lagstiftning, regelverk och riktlinjer samt om dessa beslut har efterlevts.

Vid tillfället för granskningen, vintern 2022, fokuserar vaccinationsarbetet på att fånga upp de målgrupper som av olika skäl inte har vaccinerats, samt med nya beslut avseende dos 3 och dos 4. Region Skåne har i likhet med bland annat Region Stockholm uppmärksammat i press och media kring geografiska och demografiska skillnader i vaccinationstäckning inom Regionen⁸². I Malmö stad är täckningsgraden för andelen vaccinerade betydligt lägre än i exempelvis Båstad kommun⁸³. Inom Malmö stad ingår dessutom vissa stadsdelar som har en lägre vaccinationstäckning än det regionala och nationella snittet. Region Skåne har ett pågående samarbete med bland annat de 33 kommunerna, kommunförbundet, Länsstyrelsen, olika ideella föreningar och skolor i syfte att nå ut till målgrupper där vaccinationsgraden har potential att

⁸¹ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2021/04/regeringen-och-skr-har-kommit-overens-om-en-andringsoverenskommelse-gallande-vaccination-mot-covid-19/>

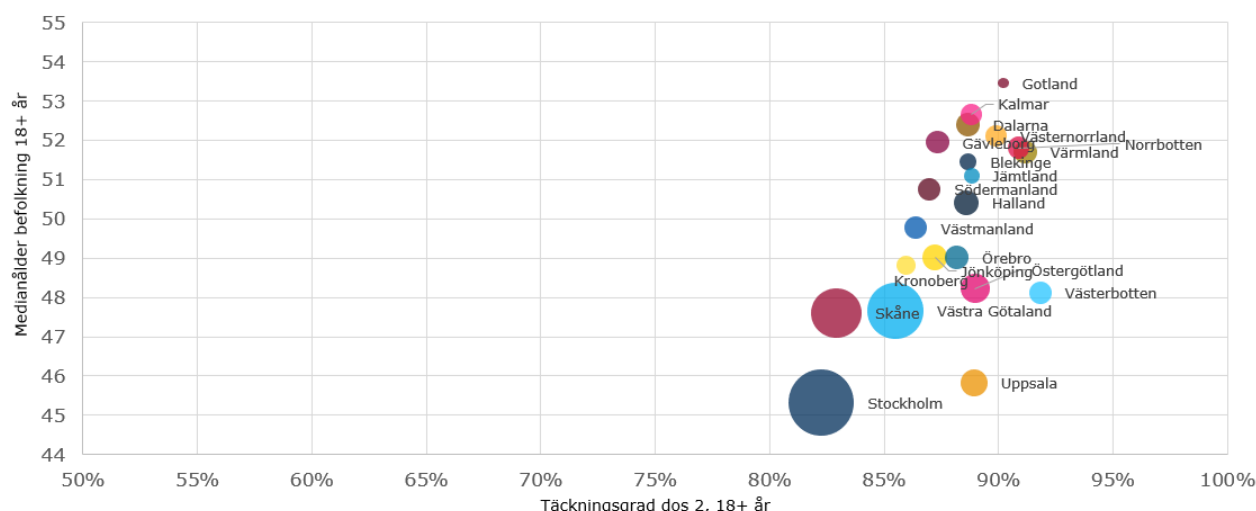
⁸² <https://www.expressen.se/kvallsposten/vaccinklyftan-har-ar--halften-ovaccinerade/>

⁸³ <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/covid-19/statistik-och-analyser/statistik-over-registrerade-vaccinationer-covid-19/>

öka. Denna granskning har avsett att undersöka vilka kommunikationsinsatser som genomförts för att nå ut med information om vaccinationserbudandet till samtliga områden och grupper inom Regionen, inte minst bland de grupper som uppvisar en lägre vaccinationsgrad.

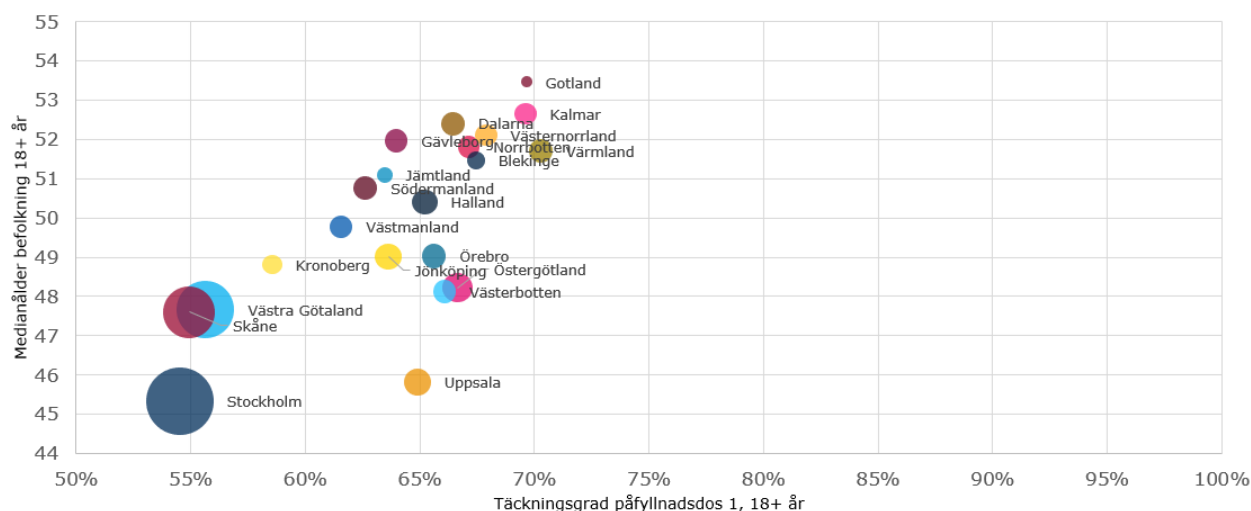
4.4. Bilaga 4 – Jämförande regional vaccinationsstatistik

Täckningsgrad dos 2 för personer över 18 år

Figur 1 Förhållande mellan medianålder i regionen, täckningsgrad dos 2 i regionen och befolkningsstorlek på regionen. X-axel: vaccinationstäckning för dos 2 invånare över 18 år den 27 februari 2022 (Folkhälsomyndigheten), Y-axel: medianålder invånare över 18 år den 31 december 2021 (SCB), storlek på bubblor: befolkningsstorlek 31 december 2021 (Folkhälsomyndigheten).

Täckningsgrad dos 3 för personer över 18 år

Figur 2 Förhållande mellan medianålder i regionen, täckningsgrad dos 2 i regionen och befolkningsstorlek på regionen. X-axel: vaccinationstäckning för dos 2 invånare över 18 år den 27 februari 2022 (Folkhälsomyndigheten), Y-axel: medianålder invånare över 18 år den 31 december 2021 (SCB), storlek på bubblor: befolkningsstorlek 31 december 2021 (Folkhälsomyndigheten).

Figur 1 och Figur 2 visualiserar vaccinationsutfall för dos 2 respektive påfyllnadsdos 1 i relation till befolkningsstorlek och medianålder för Sveriges 21 regioner. Vaccinationsutfallet för de tre storstadsregionerna ligger i linje med varandra vid tidpunkten för datauttag. Jämförelsen är gjord när samtliga regioner bedöms ha vaccinerat sin befolkning tillräckligt länge för att ha uppnått jämförbara resultat.